

HSK Systemair fabrikasında işçilerin örgütlenmesi üzerine yönetimin uyguladığı baskı ve mobbinge karşı işçiler fabrika önünde direniyor. İşçilerle direnişleri üzerine konuştuk.

s.10

“Kaybedecek bir şeyimiz yok!”

“Biz asgari ücretin bir tık üstünde çalışıyoruz. Aldığımız ücret dışında başka bir sosyal hakkımız yok. Esas sorunumuz ücretti bizim için. Daha çok ekonomik şartlarımız bizi sendikalaşmaya itti.”

“Burada bütün emekçileri temsil ediyoruz. Bize en büyük destek kendi fabrikalarında örgütlenmeleridir. Örgütlenmek suç değil haktır. Şartlarımız bugün kötüye susup konuşmadığımızdandır.”

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2020 Özel / 21
6 Kasım 2020

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak45.net

Kriz, afet ve ölüm düzenine karşı mücadeleye!

3

Deprem değil yağmacı-vahşi kapitalizm öldürüyor

Depremlerin bir felakete dönüşmesini önlemenin yolu, bu kaynakları kapitalistlerin ve onların devletinin tekelinden almaktan geçiyor.

16

Ekim Devrimi: Kadınlar için özgürlüğün şafağı!

Kadınların, bugün uğruna mücadele verdikleri hakları ilk kez Ekim Devrimi sürecinde kazanmış olduğunu görüyoruz.

21

ABD seçimleri ışığında kapitalizm gerçekliği

Milyonlarca işçi ve emekçi ağır bir sefalet içerisinde yaşarken, seçim kampanyalarına bir milyar dolardan fazla para harcadı.

Rus devrimi ve nedenleri - Şefik Hüsnü

s.12

Kafkaslar'da savaş ve Dağlık Karabağ sorunu - A. Serhat

s.20

Kriz, afet ve ölüm düzenine karşı mücadeleye!

Son Ege depremi sermaye düzenine ve tüm kurumlarına dair gerçekleri yeniden gözler önüne serdi. Tıpkı 1999 Marmara depreminde, sonraki tüm depremlerde, sel vb. felaketlerde olduğu üzere... Son 20 yılda sermaye düzeni ve iktidarının, her afeti yalnızca işçi ve emekçilere yeni yükler bindirmenin, daha önemlisi de felaketleri ranta çevirmenin fırsatına dönüştürdüğü bir kez daha hatırlandı. Ege depreminin merkez üssü İzmir'in Bayraklı ve Bornova ilçelerine 70-80 km uzaklıkta olduğu halde, bu iki ilçede 18 bina enkaza döndü. 4 Kasım'daki son bilgilere göre çoğunluğu bu binalardakiler olmak üzere 114 insan hayatını kaybetti, 1035 kişi yaralandı.

Altında sermaye sınıfının, aynı anlama gelmek üzere onun sömürü ve rant düzeninin imzası olan bu aleni katliam, öncekiler gibi yine unutturulmaya çalışılacaktır. İlkokul çocuklarının dahi ezberle bildiği bir bilgi olarak, Türkiye'nin bir deprem ülkesi olduğu gerçeği de öyle... Marmara depreminin üzerinden geçen 21 yılda onlarca, yüzlerce cana mal olan irili ufaklı çok sayıda depremin ardından yaşanan buydu. Bu depremlerin en büyükleri olarak kayda geçen 2003 Bingöl depreminde 177, 2004 Ağrı depreminde 18, 2010'da Elazığ-Karakoçan'da 41, 2011 Van depremlerinde 644, 24 Ocak 2020'de Elazığ-Sivrice'de 41 insan hayatını kaybettiği halde tablo değişmedi.

Geçtiğimiz 21 yılda yaşanan her deprem, aynı zamanda İstanbul'da beklenen büyük deprem için bir uyarıdır. Büyük bir yıkıma, kitlesel ölüme ve acılara yol açan Marmara depremi sonrasında, hem deprem vergisi konularak hem de kentsel dönüşüm projeleriyle depreme hazırlık yapılacaktır. Tam da bu dönemde din istismarcısı gerici parti iş başına getirildi. Türkiye depremleri geçen 18 yılını AKP iktidarı altında yaşadı. Bunun, ülkenin başına gelebilecek en büyük kötülüklerden biri olduğu her "doğal afet"te yeniden ve yeniden kayda geçiyor. Zira o, gücünü ve palazlanmasını en başta ölçsüz çalıp çırpıma, sınırsız yağma ve talana, "inşaat" adı altında yıllardır sürdürüldüğü vurgunlara borçlu.

Örneğin AKP iktidarı yönetiminde kalıcı hale getirilen deprem vergileriyle

le oluşan milyarlarca liralık (2020 Ocak rakamlarına göre 72 milyar TL'nin üzerinde) fon, emekçilerden kesintilerle oluşturulan diğer tüm kaynakların başına gelen akıbetten kurtulamadı. Paranın nereye gittiği güya bilinmiyor. Oysa AKP iktidarının yandaş sermayesinin kasalarına aktarılanlar veya Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın günlük 10 milyon lirayı aşan harcamaları, paraların nasıl iç edildiğini yeterli açıklıkta gösteriyor. Aynı şekilde, bizzat AKP şefinin açıklamalarına göre, son deprem için İzmir'de çalışmalarında kullanılmak üzere devlet kurumlarına yalnızca sarayın üç günlük harcaması tutarında bir miktar gönderilmesi, 18 yılın nasıl geçirildiğine parlak bir ışık tutuyor. Fonun, duble yollara, asfalta döküldüğünü ise eski ekonomi bakanlarından biri açıkça dile getirmişti. Bir diğer deyişle yandaş sermayeyi semirtmek ve palazlandırmak için tepe tepe kullanıldığını itiraf etmişti.

Her türlü fonu büyük bir gözü doymamışlıkla yağmalayan gerici-faşist zihniyetin, "kentsel dönüşüm" konusunda farklı davranması beklenemezdi. Kentsel Dönüşüm Projesi, başta AKP olmak üzere tüm düzen güçlerinin açgözlülükle nemalandığı bir rantal dönüşüm olarak hayata geçirildi. Elbette en büyük lokmalar, hiçbir denetime tabi olmayan TOKİ gibi bir araçla iş yapan AKP-Erdoğan iktidarına düşecekti. 18 yıldır acımasız bir yağma, talan, rant çarkı dönüp duruyor. Gericifaşist iktidarın en büyük sermaye dayanakları ve bunların hemen altında yer alan "taşeron" tabaka, din tacirlerinin bir numaralı sermaye-servet biriktirme alanı olan ve inşaat sektörü denilen bu çark sayesinde palazlanıp büyüdü. Emekçiler kentlerin dışına sürülürken, kentlerdeki deprem toplanma alanlarına dahi gökdelenler, AVM'ler dikildi.

Dini imanı para olan gerici zihniyetin temsilcileri bununla da yetinmediler. HES'lerle, termik santrallerle, olur olmaz yerlere verdikleri maden ruhsatlarıyla ormanları, suları, dereleriyle bilcümle doğayı acımasızca talan ettiler. İmar af-larıyla (son 11 yılda 7 kez çıkarıldı) hem kasalarını doldurdular hem de yerleşime aykırı yapılaşmayı teşvik ettiler. Bu nedenle sel, heyelan, göçük gibi felaketler

sıradan olaylara dönüştü. Depremlerde bazı binalarda çatlak oluşmazken, bazılarınin enkaza dönüşmesi artık kimseye şaşırtıcı gelmiyor. Başta şefleri olmak üzere din istismarcısı iktidarın temsilcileri her felaketin suçunu ise hiç utanıp sıklıkla fitrata, kaza ve kadere atmaya devam ediyorlar.

AKP-Erdoğan iktidarının icraatları bununla da bitmiyor. İktidar temsilcileri son yıllarda yaşanan her felakette olduğu gibi, İzmir'deki afette de yine şov, yine ayrıştırıcı tutum ve söylemlerle politik rant peşindeydiler. Fakat bu kez, ötekileştirdikleri kesimlerin yardımlarını engelleyemedikleri gibi, şovları ve pişkinlikleri de pek itibar görmedi. Onlar yine de dosdoğru yapılaşmayla ilgili meslek odalarını, muhalif görülen kurumları olabildiğince dışlamaya devam ediyorlar. Toplumsal dayanışma duygularının kopardığı bir afet karşısında bile, aylardır süren ve giderek ağırlaşan korona salgını boyunca takındıkları rezil tutumdan vazgeçmiyorlar.

Bu da nedensiz değil şüphesiz. Gericifaşist iktidarın elinde baskı ve zorbalık dışında kullanabildiği tek yönetim aracı, oy devşirdiği yığınların yıllar içinde alıklaştıran kemikleştirdiği bir kesimini, en değme yalanlarla, kin ve nefretle "iri ve diri" tutmaktan ibarettir. AKP iktidarı, Erdoğan'ı peygamber sayan bu kesimde belki de yakın tarihte hiç olmadığı kadar bir düşkünleşme, ahlaki-kültürel çürüme, kin ve nefret yaratmış olduğunu, her yeni olayda tekrar tekrar ispatlamaktadır. Gericifaşist iktidar, yıllardır içini kemiren "İzmir'i ele geçirme" ukdesiyle olsa gerek, bu kez bastırma ihtiyacı duymasaydı, yandaş basında, TV'lerde ve sosyal medyadaki troller ordusu kim bilir nefret dolu ne çirkefler kusacaktı.

Sermaye düzeni ve onun dümenindeki gerici-faşist iktidar nefes aldığı sürece, bu manzara değişmeyecektir. Doğal afetleri katliama dönüştüren odur. Çok kez afetin kaynağı bizzat sömürü ve rant düzeninin kendisidir. Bunu idrak etmek için ekonomik krizin yarattığı sosyal yıkımlara; işsizliğin, açsızlığın, geleceksizliğin emekçileri ve gençliği sürüklediği uçuruma; intihar vakalarındaki artışa; kadınlara ve çocuklara yönelik şiddetin,

cinsel saldırıların, cinayetlerin tırmanışına bakmak yeterlidir. Kapitalist ekonominin çarkları dönsün diye koronaya alenen yol veren bir düzendir bu. Önlem yerine yeni torba yasalarla işçi sınıfı ve emekçilerin elindeki son kırıntıları çekip almak onun mayasında var. AKP şefinin gerçekte göbekten bağımlı olduğu emperyalist efendilerine ikiyüzlüce efelenmesinin, dış politikanın Suriye'de, Libya'da, Doğu Akdeniz ve Ege'de, Kafkaslarda dörtbaşı mamur fiyaskosunun bedellerinin işçi sınıfı ve emekçilere ödetildiği bir düzenle karşı karşıyayız.

Bu düzende barınma hakkı güya yasal güvencededir ama konut sorunu denildi mi acımasız bir sömürü ve rant çarkı dönmeye başlar. İnşaat aşamasından itibaren astronomik kâr yasası işler. Emekçilerin sürüldüğü kenar semtlerde dahi kiralar uçuk düzeydedir. Bu sömürü, yağma ve rant düzeninde herkese sağlıklı, yaşanabilir, depreme dayanıklı konutlar düşmez. O yüzdendir ki, yakın zamanda depremi doğru tahmin ettiği kayda geçen Prof. Dr. Ahmet Ercan'ın sözleriyle, "Depremde yoksullar ölür, zenginler ölmez. Hiçbir zengininkin enkazdan çıkarıldığını duymadınız, duymayacaksınız."

İşçi ve emekçiler kriz, afet ve ölüm üreten sermaye düzenine ve onun gerici iktidarına mahkum ve mecbur değiller. İnsanlığın koronadan depreme doğal afetler karşısındaki çaresizliğini ancak işçi sınıfının devrimci iktidarı sona erdirebilir. Bu hedefe doğru yol almak ise bugünden acilen atılacak adımlara bağlıdır. Dolayısıyla güncel planda ilkin, "afet" maskesiyle perdeleyip kitlesel cinayetlere davetiye çıkaranlardan hesap sormak; ikincisi, deprem vergileriyle biriken kaynağın beklenen büyük depremlere gerçek bir hazırlık için kullanılmasını sağlamak; üçüncüsü, her aileye sağlıklı, insanca yaşama uygun, depreme dayanıklı konut talebi için vakit yitirmeksizin mücadeleyi yükseltmek işçi sınıfı ve emekçilerin ertelenemez sorumluluğudur. Deprem gerçeğinin unutturulmaya çalışıldığı bir düzende bu mücadelenin süreklilik taşıması, afetlere karşı en büyük hazırlık olacaktır.

Deprem değil yağmacı-vahşi kapitalizm öldürüyor

İzmir Seferihisar açıklarında gerçekleşen AFAD'a göre 6.6, Kandilli'ye göre 6.9 şiddetindeki depremde en az 26 kişi hayatını kaybetti, 885 kişi yaralandı, çok sayıda bina yıkılarak ya da ağır hasar görerek kullanılmaz hale geldi. Depremi merkez üssünün şehir merkezinden uzak ve denizde olması felaketin büyümesini önledi. Buna rağmen alışıldık görüntüler ekranlara yansdı. Bu ise felakete-kapitalizm, felakete-rant/talan düzeni arasındaki dolaysız ilişkiyi bir kez daha gündeme getirdi.

Türkiye'de halklar bu dehşet verici 'manzaralara' alışık; Marmara'dan, Düzce'den, Erzincan'dan, Van'dan, Muş'tan ve daha pek çok kentten. Bu geçmişte de öyleydi bugün de öyle. Zira her depremin ardından devletin tepesindekiler özel uçaklarıyla deprem bölgesine gider, şov yapar, pişkince medyaya nutuklar atar, sonra Ankara'daki işlerinin başına dönerler.

Depremi 'doğal afet' diye sunan sermaye medyası ise birkaç gün depremle ilgili çarpık haberler / programlar yapar. Ekranların 'uzman' kılıklı 'demirbaşları' yine karman çorman bir yığın laf ederler. Ama çoğu esas soruna değinmekten kaçınır. Ne kapitalizmden söz eder, ne kentlerin rant uğruna talan edilmesine ciddi bir eleştiri getirir ne de baş sorumlu olan iktidarı eleştirme cüretinde bulunurlar. Günü kurtaran açıklamalar yaparak görevlerini yapar, efendilerinden dolgun maaşlarını alırlar.

Arada bazı bilim insanları da ekranlarda görünür. Bunlar soruna dikkat çeker, alınması gereken önlemleri sıralar, yöneticileri göreve çağırır. Ancak devlet katında bu açıklamalara/uyarılara itibar eden olmaz. Kısa süre sonra unutulur. Hayatın 'olağan' akışı devam eder. Yeni bir 'doğal afet' gerçekleşene kadar yağmacı-vahşi kapitalizmin çarkları pervasızca döner.

17 Ağustos 1999 yılında yaşanan Marmara Depremi'nin yarattığı yıkımdan sonra, bu sorun toplumda daha çok konuşulur oldu. Bilim insanları vesile olduğunda depremlerle ilgili olasılıkları dile getirdiler. Hangi fay hattının yaklaşık olarak ne zaman kırılabileceğini, beklenen depremin yaklaşık şiddetini anlattılar. Alınması gereken önlemler konusunda

yetkilileri uyardılar. Aradan geçen 21 yıl içinde bu gerçekler defalarca dile getirildi. Büyük İstanbul depremi için tahmin edilen maksimum 30 yıllık sürenin dolmasına 9 yıl kaldı. Buna rağmen AKP iktidarı hiçbir ciddi önlem almadı.

Önlem almak bir yana, depremlerin daha büyük bir felakete dönüşmesinin temel nedeni olan rant/talan çarkı hiçbir dönem olmadığı kadar hızla döndü bu iktidar döneminde. O kadar pervasızlar ki, deprem toplanma alanlarının çoğuna AVM ya da gökdelen diktiler. Bazı toplanma alanları ise, gericilik yuvaları tarikat/cemaat gibi kurumlara tahsis edildi. İktidarın bu pervasızlığı İstanbul'la sınırlı değil. Ülkenin pek çok kenti fay hatları üzerindedir. Yine de hiçbir kentte kayda değer önlemler almadılar. İzmir için de aldıkları bir önlem yok. En çok yıkımın olduğu Bayraklı, AKP'nin rant/talan projelerinden biridir.

Önlem almayan, rant uğruna kentleri beton yığınının çeviren, halkı yıkımla/ölümle baş başa bırakan iktidarın başındakiler, deprem olunca pişkince açıklamalarda bulunurlar. Bazı nutuklar atarlar. Nitekim dün de sarayın bir bakanı enkazın üstüne çıkıp telefon görüşmesi yaparak utanmadan şov yaptı. T. Erdoğan ise, depreme dair konuşurken, üç çocuk yapın zırvasını tekrar gündeme

getirdi. Yani onlar ne yıkımlarla ne ölümlerle ne halkın çektiği acılarla ilgilenirler. Sebep oldukları toplu ölümlere halkın göstereceği tepkinin kendilerini hedef almasından korkarlar. Böyle bir tehlike olmadığına kanaat getirince de rant/talan projelerine fütursuzca devam ederler.

Genelde kısa süre sonra deprem unutturulur. Rejimin borazanı olan medya her gün uydurduğu yapay gündemlerle toplumu taciz eder, zihin dünyasını sulandırmak için mesai yapar. Hiçbir önlem almayan, dolayısıyla hesap sorulması gereken devlet erkanının suçları, medya denen bu ucubenin asparagaslarıyla unutturulur.

Diğer felaketlerde, krizlerde olduğu gibi, önlem alınmadığı için depremin yıkıma dönüşmesinin bedelini de emekçiler/yoksullar öder. Genelde kapitalizm için, özel de Türkiye'deki dinci-faşist rejim için emekçilerin hayatının hiçbir değeri yok. AKP'nin bir tür müteahhitler çetesi gibi çalışması, özellikle inşaat alanındaki rantta odaklanması, depremlerden kaynaklı yıkımların daha ağır olmasına neden oluyor. Şu sıralar kontrolsüz yayılan pandemiye karşı hiçbir ciddi önlemin alınmaması, yükün sağlık emekçilerine ve toplumun sırtına yıkılması olayında olduğu gibi, halkın sağlığı ya da can güvenliği

için tek kuruş harcamayan bir rejim var işbaşında.

İnsan soyu yakın geçmişe kadar depremlere karşı önlem alma konusunda yeterli maddi, teknik, bilimsel imkanlardan yoksundu. Oysa artık depremin bir felakete dönüşmesini önlemek için gerekli her şey mevcut. Toplumun sağlığını, can güvenliğini gözeten bir yönetim olsaydı hem kentler buna göre inşa edilebilir hem var olan yerleşim alanları güvenli hale getirilebilirdi. Elbette bunun için ranttan, talandan, asalak bir azınlığı zengin etmek uğruna kentleri ve toplumu riske atmaktan uzak duran bir anlayışın olması gerekirdi.

Doğal olayların felakete dönüşmesini engellemek için gerekli olan altyapı, mali kaynaklar, teknik donanım mevcut. Ancak tüm bu kaynaklar ya kapitalistlerin ya da sermaye devletinin tekelindedir ve her ikisi de halkın sağlığı ya da can güvenliği için kuruş harcamazlar. Çünkü bu, fitratlarına aykırıdır. Depremlerin bir felakete dönüşmesini önlemenin yolu, bu kaynakları kapitalistlerin ve onların devletinin tekelinden alıp halkın insanca yaşamı ve sağlığı için kullanabilecek bir yöntem kurmaktan geçiyor. Bunu ise, ancak işçi sınıfı önderliğinde emekçilerin desteği ile kurulacak sosyalist bir cumhuriyet başarabilir.

Deprem değil, sistem öldürüyor!

İzmir'deki deprem bir haftasını doldurmak üzere. Depremde yaşamını yitirenlerin sayısı 100'ü geçti, yaralı sayısı ise bine yakın. Bu durumu bir "felaket", bir "doğal afet" olarak nitelemek ise mümkün değil. Zira tüm göstergeler Türkiye'nin bir deprem ülkesi olduğunu ortaya koyuyor. Sadece son iki yılda ülkenin çeşitli yerlerinde yaşanan depremler ve sonuçları da bu yakın ve somut tehlikeyi işaret ediyordu. Bilim insanlarının, özellikle ülkenin batısında yüksek hasar verebilecek depremlere hazırlık yapılması yönündeki sürekli uyarılarına şahit oluyorduk.

Ancak insan canının sudan ucuz olduğu bu sistemde yapılan uyarılar havada kalıyor. Bir sarsıntıda kum gibi dağılan binalarda oturan emekçilere ise sadece deprem çantası hazırlamaları tavsiye ediliyor. Tıpkı yüzlerce kişinin bir arada bulunduğu fabrikalarda çalışan, tıklım tıklım toplu taşıma araçlarına binmek zorunda kalan işçi ve emekçilere dalga geçer gibi maske-mesafe uyarıları yapılması gibi. Çürük binalar yaptığını canlı yayınlarda itiraf eden müteahhitler ise ortalıkta dolaşmaya devam ediyor, rekabetçi piyasa koşullarını öne sürerek

kendilerinin malzeme çalmakta ne kadar haklı olduklarını anlatıyorlar.

Yıkılan binaların bir kısmının çürük raporu olduğu ve yıkılması gerektiği geçmiş yıllarda belgelenmesine rağmen gerekli işlemlerin başlatılmadığı, denetimlerin yapılmadığı ortaya çıktı. Buna rağmen iktidar temsilcileri bugün o apartmanların enkazları üzerinde şov yapma peşinde. Sürekli deprem hazırlığı uyarılarının yapıldığı bir ülkede, çürük raporu bulunan bir binanın çöküntüsü altında canlı arama utanç tablosu olmalıyken, yerel ve merkezi yönetimin temsilcileri buradan

bir başarı öyküsü çıkarma derdinde. Kameralar karşısında elinde telefonla poz veren bakanlar, çorba dağıtan belediye başkanları, ana akım medyanın "mucize" haberleri üzerimize sökün ederken, "neden her depremde onlarca insanımızı kaybediyoruz" sorusu kayboluyor.

Önem alınabileceken, alınmadı. Çürük binalarda yaşayan insanlara nitelikli konutlar verilmeliyken, verilmedi. Deprem vergileri iktidarın propaganda harcırahı olarak kullanıldı. Kısacası İzmir depremi, İzmir katliamı olarak hafızalarda yerini aldı.

İnsan canının değersizliği, deprem sonrasında yaşananlarda da kendini gösterdi. Emekçiler, hasarlı binalarda çalıştırılmaya devam edildi. Bu gözü dönmüşlükle karşılaşan emekçiler ise seslerini sosyal medyadan duyurmaya çalıştılar. İzmir Optimum ve Mavibahçe AVM çalışanları depremin hemen ertesi günü hasar gören AVM'ye çalışmaya çağrıldı. 2015 gibi yakın bir tarihte kurulan Mavibahçe alışveriş merkezinin de duvarlarında çatlaklar oluştu, işçileri hasarlı binada çalışmaya zorlayan AVM yönetimi, çatlakları siva ile kapatmaya çalıştı. Online alışveriş sitesi Trendyol'un evden çalışanları da, evlerinde hasar olduğunu belirtmelerine rağmen, çalışmaya devam etmeleri yönünde baskı gördüklerini ifade ettiler.

Kârlarını her şeyin önünde tutan kapitalistler için insan canının hiçbir kıymeti bulunmuyor. İşçileri yıkıntılar içinde çalışmaya zorlamaları da bu yüzden. Gerek deprem öncesinde gerekse de deprem esnasında ve sonrasında yaşananlar bu gerçeği göstermekte ve yaşanan can kayıplarının asıl sorumlusunu ortaya koymaktadır: Kapitalist sömürü düzeni!

Ege Denizi'nde gerçekleşen 6,9 şiddetindeki depremin ardından 100'ün üzerinde kişi hayatını kaybederken yüzlerce kişi yaralandı. Zemini alüvyonlu dere yatağı olan Bayraklı ve Bornova'da onlarca bina yerle bir oldu, yüzlercesi ise ağır hasar aldı. ABD Jeolojik Araştırmalar Merkezi (USGS) verilerine göre 2020 yılında dünyada 6 ve üzeri büyüklükte toplam 105 deprem meydana geldi. Bunların 9 tanesi 7 ve üzeri şiddetinde.

Meksika'daki 7.4'lük depremde 10, Papua Yeni Gine'de 7.0 büyüklüğündeki depremde sadece 1 kişi yaşamını yitirdi. İzmir'de ise ölenlerin sayısı 100'ü aştı. İzmir depremi 2020 yılında açık ara en ölümcül deprem olarak kayıtlara geçti. 24 Ocak'ta Elâzığ'da meydana gelen 6.7 büyüklüğündeki depremde resmi rakamlara göre 41 kişi hayatını kaybetmişti. 23 Şubat'ta İran'da meydana gelen deprem nedeniyle Van'da tam 9 kişi yaşamını yitirmişti.

AKP-MHP İKTİDARININ AYMAZLIĞI

Depremin yarattığı yıkımın ve can

Deprem vergileri nerede?

kayıplarının sorumlusu ranta dayalı imar politikaları ve bunları hayata geçirenlerdir. Çünkü, dayanıklı olmayan arazilerde yapılaşmaya izin verilmesi, denetlenmemesi, imar affı ile para karşılığı dayanıksız binaların yapılması yaşanan yıkımın daha da ölümcül olmasına yol açmaktadır.

Her doğal afet veya durumdan sonra devletin aymazlığı bir kez daha ortaya çıkıyor. Depremin ardından konuyla hiç ilgisi olmayan Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli'nin enkaz üzerinde şov yapması, Devlet Bahçeli'nin "Keşke riskli binalarda oturmak tercih edilmeseydi" zırvaları, Fahrettin Koca'nın 90 saatin ardından enkazdan kurtulan ve annesini kaybeden 3 yaşındaki Ayda için "Ayda'nın acıyan bir yeri yok, köfte ayran istiyor" sözleri iktidar temsilcilerinin pişkin açıklamalarının güncel örnekleri olarak karşımızda duruyor.

21 YILDIR TOPLANAN DEPREM VERGİLERİ NEREDE?

İktidarın aymaz sözlerinin yanı sıra, İzmir depreminin ardından "deprem vergileri nerede" sorusu bir kez daha gündem oldu. 99 Marmara Depremi'nden bu yana toplanan 71,8 milyar liralık deprem vergisinin nerede olduğu sorusuna T. Erdoğan "Harcanması gereken yere harcadık. Bundan sonra da bu tür şeylerin hesabını vermeye zamanımız yok" dedi.

Bir yıl için getirilen ve Özel İletişim Vergisi adı altında toplanan deprem vergisi bugün itibarıyla 21 yıldır toplanıyor. 2004 yılında kalıcı hale getirilen deprem vergisi cep telefonu, sabit telefon, dijital ve kablolu TV yayınları ve internet hizmeti faturalarından yüzde 7,5 oranında alınıyor. Toplanan bu vergiler, 2006 yılında getirilen yasal kılıf ile "genel bütçeye

gelir kaydedilen" vergiler havuzuna aktarılarak yağmaya açıldı.

"Deprem vergileri nerede?" sorusuna cevap veren dönemin Maliye Bakanı Mehmet Şimşek deprem vergileri ile yol yapıldığını itiraf etmişti. Bir sene önce Berat Albayrak ise deprem vergilerinin nereye harcandığı sorusuna "Biz de bilmiyoruz, İçişleri Bakanlığı bilir" diye yanıt vermişti. İçişleri Bakanlığı ise bilmediğini ifade etmişti.

Vergiler nereye harcandı bilinmiyor, ancak konutları depreme dayanıklı hale getirmek için ve deprem bölgesinde yaşam alanlarını güvenli hale getirmek için harcanmadığı bir kez daha açığa çıkmış oldu.

Açıkça dile getirilen bir başka sınıfsal gerçekse, sarayda oturanların bu tür şeylerin hesabını vermeye "zamanının olmadığı"dır. Evet, onlar rant ve talan üzerine kurulu düzenlerinin yarattığı yıkımların hesabını vermeye yanaşmayacaklardır. İşçi ve emekçiler yaşadıkları tüm sorunların hesabını ancak örgütlü mücadeleleri ile sorabilir.

Rusya-Türkiye ilişkilerinde gerilim alanları

Kapitalist devletler arası ilişkilerde esas olan ahlaki ilkeler, haklara saygı vb. değil kaba bir pragmatizmdir. Seremoniler eşliğinde anlaşmalar imzalanır ancak bunlar, koşullar ya da çıkarılarda öncelikler değişinceye kadar geçerli olur. Tarihin çöplüğü devletler arasında yapıp yırtılan anlaşmalarla doludur. Örneğin Obama döneminde İran'la imzalanan nükleer anlaşmayı Trump başkan olunca geçersiz ilan etmiştir. Üstelik anlaşmada Rusya, Çin, Fransa, Almanya, İngiltere gibi ülkelerin de imzası yer almaktadır. Yani dünyanın en büyük emperyalist güçlerinin imzası bile güvence değildir.

Güç dengelerindeki değişim devletlerin de tutumlarına yansır. Dünya jandarması emperyalist güç zayıflarken başka güçler öne çıkmaya başlar. Emperyalistlerle bağımlılık ilişkileri olan bazı devletler, farklı güçler arasında yaşanan rekabetten-gerilimden faydalanmaya çalışırlar. Dengeler sarsılmasıyla bazı çatlaklar oluşur, bazı güçler bu boşluğu doldurmak için kıyasıya bir rekabete girer. Yayılmacılık hevesleri yeni çatışmaları tetikler, vb...

İKİ İPTE OYNAMAK!

Dünyada değişen güç dengeleri bağlamında Türk sermaye devletinin dış politikasına bakıldığında, "çatlaklara sızma" hevesi açık bir biçimde dışa vuruyor. Dinci-faşist rejim iliklerine kadar Amerikan-cıdır. Buna rağmen "Avrasyacılık" pozları takınıyor. Rusya ile ilişkiler geliştiriyor. Çin'le ticareti artırıyor. Öte yandan da, "Türkiye bir NATO ülkesidir, taahhütlerine sonuna kadar bağlıdır" mesajlarını Washington'a gönderiyor.

Bu politika tutarsız gibi görünse de, kuşkusuz belli bir değerlendirmeye dayanıyor. Ortadoğu başta olmak üzere bazı bölgelerde güç dengelerindeki değişimden dolayı çatlaklar oluşuyor. Bu çatlaklara sızabilmek için AKP-MHP rejimi militarist aygıtını sürekli tahkim ediyor. Askeri gücü merkeze koyan agresif bir yayılmacı-fetihçi politika izliyor.

Bir yandan Washington'daki efendileriyle pazarlık gücünü arttırmak için Rusya ile ilişkiler geliştiriyor. Ama aynı zamanda Rusya'nın kösteklenmesi için de batılılarla işbirliği yapıyor. Suriye, Libya, Karabağ, Ukrayna-Kırım gibi sorunlu bölgelerde Rusya'yı rahatsız eden hamleler yapma

fırsatını kaçırmıyor. Bu politika Türkiye'nin stratejik konumunun pazarlanmasında güçlendirilmeye çalışılıyor.

Bu saldırgan, kaba, tutarsız, kaypak politika "bozucu faktör" sınırlarında da olsa etkili oluyor. Ancak emperyalistler arası çatışma-gerilimlere oynayarak, Osmanlı'dan esinlenme yayılmacı-fetihçi politika izleyerek, sahte kabadayılık gösterileri yaparak hedeflerine ulaşmaları olası değil. Bu gösteriler, "askıda emek" kampanyasının başlatıldığı yerde iç politikada da pek bir işe yaramıyor.

RUSYA'DAN UYARILAR

Erdoğan'ın hem Putin hem Trump'la ilişkilerinin iyi olduğu söyleniyor. Kimi zaman "aptal olma" gibi aşağılayıcı tehditlere maruz kalsa da, ödediği rüşvetler karşılığında Trump tarafından kayırıldığı konusunda yaygın bir kanı var.

Ankara'daki rejimin oyunlarına en çok hâkim olan ise Putin yönetimidir. Putin Erdoğan'a zerre kadar güvenmiyor. Fırsatını bulduğunda ABD'nin kucağına atlayıp Rusya'ya dış göstereceğini biliyor. Buna rağmen ilişkilerin kopma noktasına gelmemesi için özen gösteriyor. Hem çıkarlarını korumak hem Türkiye ile ABD arasında yaşanan sorunları körüklemek için soğukkanlı davranıyor.

Karşılıklı güvensizliğe, kaba pragmatizme dayalı Rusya-Türkiye ilişkileri tek adam rejimine bir hareket alanı açsa da, bu alan sınırlıdır. "Kırmızı çizgiler" aşıldığında, Putin yönetiminin sert uyarılar

yapmaktan kaçınmadığı birçok kez görüldü.

Türk Silahlı Kuvvetleri himayesinde olan cihatçı çetelerin Türkiye sınırındaki bir eğitim kampının havadan bombalanması, Erdoğan'ı arayan Putin'in Karabağ'a cihatçı transferi konusunda sert bir şekilde uyarması, Rusya Dışişleri Bakanlığının Ermenistan topraklarına saldırı olması durumunda her tür desteğin sağlanacağı yönünde yaptığı açıklama, geçtiğimiz hafta üst üste yaşanan gelişmeler oldu. Tüm bunlar Rusya-Türkiye ilişkilerinde ciddi sorunlar olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi.

İdlib'e askeri yığınak yapılması, Libya'da sağlanan ateşkesi sabote etme girişimleri, Rusya'nın dibine cihatçı transferi, Azerbaycan-Ermenistan arasında ateşkes engel olma çabası vb. hamleler, belli ki Putin için bardağı taşıran damlalar olmuştur. Tarafların karşılıklı hamleleri, bu tür gerilimlerin kaçınılmaz olduğuna, her an yeni sorunlara yol açabileceğine işaret ediyor.

FETİHÇİ HİSTERİNİN BEDELİNİ EMEKÇİLER ÖDÜYOR

AKP-MHP rejimi için yayılmacı dış politika Erdoğan şahsında simgeleşse de, düzen cephesinden buna karşı anlamlı bir ses yükselmiyor. Ne düzen muhalefatinin ne sermaye örgütlerinin buna karşı ciddi bir itirazı var. Biçime, yöneme, araçlara dönük bazı eleştiriler olsa da, bunlar öze dair değil. Dolayısıyla bunu

sermaye iktidarının bir yönelimi saymak gerekiyor.

Elbette Erdoğan'ın bölge lideri olma hevesleri, İhvanı (Müslüman Kardeşler) ideolojisi ekonomik, siyasi, diplomatik alanlarda sorunlara yol açıyor. AB ile gerilimi tırmandıran, göçmenleri bir "koz" olarak kullanan, cihatçıları ülkeden ülkeye taşıyan, Ortadoğu'da Katar emiri dışında dostu kalmayan bir rejim gerçeği var.

Rejimin izlediği fetihçi dış politika iki açıdan ekonomik krizi derinleştiriyor. İlki bütçenin önemli bir kısmı silahlanmaya, savaflara, cihatçı çetelerin maaşlarına, militarist aygıtın tahkimatına harcanıyor. İkincisi, diplomasiden çok güç gösterisine dayalı tutumlarının birçok ülke ile sorunlar yaratmasıdır. Rejim sıkıştıkça Türk lirası değer kaybediyor, enflasyon yükseliyor, işsizlik dorukta, pandemiye karşı hiçbir önlem alınmıyor.

Yayılmacılık maliyeti yüksek bir politikadır. Osmanlı, işgal ettiği ülkelerin halklarından aldığı haraçlarla bunu karşılayabiliyordu. Oysa boyundan büyük işlere kalkışan, sık sık bölge gerçekliğinin duvarlarına çarpan dinci-faşist rejimin toplumun sırtına yüklediği faturalar günden güne ağırlaşıyor. Bunun bedelini ise işçi sınıfı ve emekçiler ödüyor.

Yayılmacı-fetihçi politikaları reddeden, krizin de savaşların da faturasını kapitalistlere ve onların rejimine ödetmeyi hedefleyen bir sınıf hareketi ve toplumsal mücadele gelişmediği sürece bu uğursuz çarkın kırılması mümkün değil.

97. yılında cumhuriyet

A. Engin Yılmaz

Burjuva cumhuriyetinin kuruluşunun 97. yılındayız. Geçmişte devlet tarafından coşkulu törenler ve yaygın kutlamalarla karşılanan cumhuriyetin, son yıllarda çeşitli bahanelerle kutlanması yasaklanıyor. Ya da riyakarlık örneği göstermek resmi etkinliklerle geçiştiriliyor. Zira tabutunun çivileri bizzat AKP tarafından çakılan cumhuriyet artık büyük oranda tasfiye edilmiş bulunuyor.

Dinsel gericiğin toplum üzerine bir karabasan gibi çökmüş olması nedeniyle toplumun değişik kesimleri tarafından burjuva cumhuriyet özellikle yüceltiliyor. Kazanımlarına ve değerlerine her zamankinden daha fazla sahip çıkmanın ve onu korumanın gerekleri üzerine açıklama ve değerlendirmeler yapılıyor. “Yaşasın cumhuriyet!” şiarıyla “yeni bir cumhuriyet için!” çağrıları yükseltiliyor.

97 yıl sonra artık cemaatlara ve tarikatlara, organize suç örgütü liderlerine, mafya ve kontr-gerilla şeflerine, şeriatçı çetelere dayanan bir cumhuriyetle yüz yüzeyiz. Başta eğitim olmak üzere dini toplum yaşamının tüm alanlarına dayatan, Diyanet’i en önemli devlet kurumlarından biri haline getiren, her türlü kirli ve kanlı işi tezgahlayan “yeni bir Türkiye” cumhuriyeti devletiyle karşı karşıyayız. Bu, kurulduktan 97 yıl sonra burjuva cumhuriyetinin yaşadığı evrimin geldiği aşamadır. Bu, cumhuriyetin egemen sınıfı olan ve modern olmakla övünen Türk burjuvazisinin, sömürüye dayanan iğrenç çıkarları karşılığında Türkiye’yi gönül rahatlığıyla Ortaçağ gericiğine teslim etmiş olmasının kanıtıdır.

Bunun içindir ki, tarikat ve cemaatlerin hüküm sürdüğü boğucu bir dinci-faşist rejim altında “ülkemiz için, cumhuriyetin demokratikleşmesi daha da yakıcı bir ihtiyaç haline gelmiştir.” Dinci gericiğin, ırkçılığın-şovenizmin odağı haline

gelmiş bulunan AKP-MHP faşist blokuna karşı “yeni bir cumhuriyet mücadelesi yükseltilmelidir”. “Siyasal, hukuki ve toplumsal veçheleriyle topyekûn bir demokratikleşme” merkeze alınmalıdır. “Vatandaşlarına bir ana şefkatiyle yaklaşan, ayırım yapmayan ve karşılıksız seven, onları işsiz ve aşsız bırakmayan... yemeyen yediren bir devlet” hedeflenmelidir. Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşları tarafından sağlam temeller üzerinde kurulduğu iddia edilen Cumhuriyeti “ikinci yüzyılında artık bir sonraki aşamaya taşımak ve bütünüyle demokratikleştirmek” zorunluluktur. Mevcut haliyle demokratik olmayan “cumhuriyet demokratik temelde yeniden yapılandırılmalı”, “demokratik cumhuriyet” mücadelesi yükseltilmelidir, vb...

Dinsel gericiğin hak ve hukuk tanımaz zorbalığı karşısında laik, ilerici ve demokratik özlem ve amaçların ifadesi olan bu ve benzeri düşünceler, düzen muhalefetinden reformist dinci-faşist rejim karşıtlarının ortak paydasıdır.

EVİRİMİ İÇİNDE TÜKENEN VE AKP KARANLIĞINI YARATAN CUMHURİYET

Burjuva cumhuriyet, 97 yıl önce dağılan imparatorluğun kalıntıları içinden güdük bir burjuva devrimi olarak doğdu. Burjuvazi iktidarın egemen gücü haline geldi. Hanedanlığın tasfiyesi ve cumhuriyetin ilan edilmesinden sonra halifelik kaldırıldı. Dini esaslara dayalı eğitime ve hukuka son verildi, tekke ve zaviyeler kapatıldı. Medeni kanun getirildi. “En hakiki mürşit ilimdir, fendir” düşüncesi yüceltildi. Bu adımlar Türkiye’nin kapitalist gelişmesinin ihtiyaçları doğrultusunda atıldı ve bazı reformlar yapıldı.

Ama atılan bu adımlara rağmen cumhuriyetin bir kurumu olarak Diyanet İşle-

ri Başkanlığı kuruldu. En önemlisi, dinin iktisadi temellerine, onun temsilcisi olan sınıflara dokunulmadı. Tarihsel olarak kısmi ilerlemeyi temsil eden cumhuriyet, aynı zamanda daha doğusunda Mustafa Suphi ve yoldaşları şahsında elini komünistlerin kanına buladı. Kardeş Kürt halkının ulusal eşitlik ve özgürlük istemlerini kanla ve zorbalıkla boğdu. Onlar üzerinde asimilasyon ve katliamlar uyguladı. Kapitalist gelişmenin önündeki engellere karşı mücadele eden burjuva cumhuriyetin siyasal temsilcileri, işçi sınıfı ve emekçilerin hak ve özgürlükleri konusunda ise son derece gerici bir konumdaydılar.

Burjuva gelişmenin önünü açabilmek için dine belli sınırlamalar getirenler, sonraki süreçlerde siyasal çıkarları doğrultusunda dinin ve dinsel gericiğin toplumda etkin hale gelmesinin önünü açtılar. Türkiye’de dinsel gericiğin güçlenmesi ve devleti ele geçirme serüveni, özellikle ikinci dünya savaşından itibaren başladı. 1960’lı yıllarda sosyal uyanışa, ‘70’li yıllardaki devrimci yükselişe karşı kullanılan dinsel gericiğin önü, 12 Eylül askeri faşist darbesiyle birlikte tümüyle açıldı. “Türk-islam sentezi” devletin resmi ideolojisi haline geldi. ‘90’lı yıllarda ise “ılımlı islam” projesiyle topluma dayatıldı. Bu yıllar boyunca Türkiye’nin toplumsal ve siyasal yaşamında dinin ağırlığı sürekli olarak arttı. AKP, dizginlerinden boşanmış bu dinci gericiğin rüzgarıyla yelkenlerini şişirdi, adım adım hedeflerine yürüdü. Geline aşamada ise Cumhuriyeti bitiren sürecin son evresinin mimarı oldu.

Kesintisiz bir sürecin ifadesi olan bu hazin öykünün biricik sorumlusu cumhuriyete karakterini veren Türk burjuvazisidir. Zira bu sınıf, kendisine bir sömürü cenneti yaratmak için dinsel gericiğin ile şoven milliyetçiliği en etkin bir şekilde

kullandı ve sonuç bugünkü AKP karanlığını yaratılması oldu. AKP iktidarı 2023 yılında bu cumhuriyetin tabutuna son çiviye çakacağını ilan ederken, bu sınıftan hiçbir tepkinin gelmemesi rastlantı değildir.

ÇÜRÜYEN BURJUVA CUMHURİYET SOSYALİST CUMHURİYET İLE AŞILABİLİR

1923’te kurulan sermaye cumhuriyeti gelinen yerde tükenmiş, işçi ve emekçi kitlelerin biriken öfkelerini ve mücadele arayışını dizginlemek için ortaçağ ideolojisine muhtaç hale gelmiştir. Sermaye iktidarının burjuva cumhuriyeti artık bütün kurumlarıyla dinsel gericiğin, ırkçı şovenlerin elindedir. O artık tarikat ve cemaatlerin, Diyanet’in, kontr-gerilla şefleri ve mafya mensuplarının cumhuriyetidir.

Bundan dolayıdır ki, baskı ve zorbalık, zulüm ve işkence, cinayet, rüşvet, yolsuzluk, hırsızlık, tecavüz, emperyalizme uşaklık, kardeş bir halka karşı soykırım, kendinden olmayan herkese düşmanlık, temel hak ve özgürlüklerden yoksunluk, dinsel gericiğin karanlığı vb. cumhuriyetin kimliği ve karakteri haline gelmiştir. Dün modern burjuva gelişmenin ihtiyaçları ve kendi sınıf çıkarları doğrultusunda şeriatı kaldıran cumhuriyet ve onu temsil eden sınıf, bugün aynı sefil çıkarları uğruna ortaçağın şeriatçı ideolojisine ve akımlarına muhtaç hale gelerek çürümüşlüğü ve tükenmişliğini kanıtlamış bulunuyor.

Cumhuriyet, 97 yıl önce doğdu, yaşadı, tarihsel rolünü oynadı ve bugünkü aşamaya geldi. Yapılması gereken onu demokratikleştirip diriltmek değil, yıkmak ve sosyalist cumhuriyet olarak aşmaktır. Zira gelinen aşamada ondan demokratik bir cumhuriyet çıkarmak olanaklı değildir.

“Tükenen bir cumhuriyetten sözüme-na bir ‘demokratik cumhuriyet’ çıkarmak peşinde koşmak da aynı ölçüde hayalci ve dolayısıyla gerici bir ütopya ile oylanmaktadır. Bu beklenti dünya olaylarının genel seyrine, girmiş bulunduğumuz tarihsel dönemin genel eğilimlerine, bunun bulunduğumuz bölgeye yansımalarına da aykırıdır. Kendi geçmişinden gelen ilerici değerlerden bile kopan, toplum yaşamının tüm alanlarını ortaçağ artığı bir ideoloji ve kültüre göre yeniden şekillendirmeye çalışan, iç politikada polis rejimini kurmuş ve dış politikada militarizmi ve saldırganlığı bir politika haline getiren bugünkü cumhuriyet, demokratikleşmeyi değil fakat yıkılmayı, yerini sosyalist bir cumhuriyete bırakmak üzere köklü bir biçimde aşılmayı beklemektedir.” (TKİP IV. Kongresi Bildirisi, Ekim 2012)

İki çanta iki ayrı sınıf

Fransa'da bir öğretmenin katledilmesi sonrasında karşılıklı suçlamalarla trmanan Türkiye-Fransa arasındaki gerilim, elbette emperyalist-kapitalist düzen içerisinde ırkçılık ve insanları birbirine düşmanlaştırmanın bir örneği olarak çeşitli yönleri ile irdelenmesi gereken bir konu. Ancak katliamlara yol açan dini kutuplaşmaların sosya-psikolojik arka planını bir kenara iten, siyasi rüşlerini ispatlamaya çalışan ülke liderlerinin ağız dalaşları da bir o kadar değerlendirilmeyi hak ediyor. Zira bu zatlar, sömürü düzeninin iç yüzünü, karakteristik özelliklerini fazlasıyla yansıtıyor.

BİR GARİP GÜNDEM: ÇANTAM, ÇANTAN, ÇANTASI...

Fransa ile yaşanan gerilimin ardından Kasımpaşa kabadayısı pozlarını takınan ve her bir ülke ile yaşanan sürtüşmeyi siyasi rant kapısına çeviren Erdoğan bir kez daha temelsiz tehditlerini savurdu. Erdoğan'ın daha önce ilan ettiği sayısız boykot gibi, Fransız mallarına yönelik boykot çağrısı da inandırıcılıktan uzak bir yerde duruyor. Sayısız ticari ortaklığın bulunduğu, dev Fransız fabrikalarının yer aldığı bu topraklarda boykot tarzı söylemler oy avcılığının en tipik örneğidir. Kendi kitlelerinin nabzına göre şerbet vermek ve arkasından ekonomik çıkarlarının gereği olarak her türlü kirli diplomatik ilişkiyi sürdürmek artık uluslararası ilişkilerin normu haline gelmiştir.

Fransız mallarını boykot çağrısı yapan Erdoğan'ı gören o ki bir tek CHP lideri Kılıçdaroğlu ciddiye aldı. Kılıçdaroğlu'nun argümanı ise bir çanta! Daha öncede fahiş fiyatı ile gündeme gelen Emine Erdoğan'ın Fransız markalı çantası bir kez daha burjuva siyasetin ilk gündeminden biri oldu.

Başta Selahattin Demirtaş'ın eşi olmak üzere, muhalefet partilerinde yer alan kadınlara yönelik cinsiyetçi söylemleri görmezden gelen Erdoğan'ın Kılıçdaroğlu'na yanıtı ise beklendiği gibi mağdur edebiyatı ile karışık maçoçluk oldu. Erdoğan'ın "Benimle ilgili konu, eşimle ilgili değil" çıkışı ile birlikte artık Türkiye, Emine Erdoğan'ın Hermes marka çantasını ve "müslüman karşıtı" Fransa'ya karşı kusulan öfkeyi konuşuyor. Torba yasanın gündemde olduğu, kıdem tazminatına karşı hamlelerin peş peşe geldiği günlerde işçi ve emekçilere sunulan gündem AKP'li gazeteci Hande Fırat'ın sözde AKP'yi korumaya çalışırken ortaya attığı bir başka argüman ile iyice sulandı. Emine Erdoğan'ın Fransız malı kullanmadığı ve çantasının çakma olduğuna dair haberler ortalığı kapladı.

DEPREM ENKAZINDAN ÇIKARILAN ÇANTA!

Emine Erdoğan'ın çantasının hangi marka olduğu ya da çakma olup olmadığına dair tartışmalar burjuva siyasetinin geldiği çürümenin örneğidir. İş cinayetle-

rinin, kadın cinayetlerinin ve artan işsizliğin kaskacında geleceksizlik ve güvence-sizlik ile yüz yüze olan milyonların gerçek gündemi Emine Erdoğan'ın çantası ya da Erdoğan'ın savurduğu temelsiz tehditler değildir. Bugün konuşulması gereken bir çanta varsa, o da İzmir depreminde enkazdan çıkarılan çantadır. Haberlerde küçük bir başlık olarak yer alabilen bu çanta işçi ve emekçilerin gerçek gündemidir. İçerisinde bir poşetin içine konulmuş para ve borç listesinin yazılı olduğu kâğıdın bulunduğu çanta işçi ve emekçilere Hermes marka çantadan daha tanıdık-tır. Ödenmesi gereken borçlar, krediler, çocuklara alınması gereken pantolonlar, ceplere konulamayan harçlıklar, buna karşılık ise artan enflasyon rakamları ile eriyen ücretler, işçi ve emekçilerin başlıca sorunlarıdır. Enkazdan çıkarılan çanta bugün tüm işçi ve emekçilerin evlerinde-

RİYAKARLIKLARA, AŞAĞILAMALARA KARŞI MÜCADELEYE

Altın varaktan yapılmı musluklu mut-

fağında kollunda milyon dolarlık çantası olan Emine Erdoğan ile çürük raporu olmasına rağmen sağlıklı evlerde oturmak zorunda kalan, enkaz altında yaşam savaşı veren ve çantasında borç listeleri ile dışından tırnağından arttırdığı paraları biriktirmeye çalışan emekçi kadın aynı tabloda aynı fırça darbeleri ile resmedilemez. Çünkü ikisi de ayrı dünyalara, ayrı sınıflara mensuptur. Birinin renginde riyakarlık ve sömürü varken diğerinde emek ve yaşam mücadelesi vardır.

Üzerlerine çay paketleri atılarak "keyif çayı iç" denilen, "dolarla mı maaş alıyorsunuz" sorularına maruz kalan, dahası çürük evlerde oturmalarının dahi sorumlusu ilan edilen işçi ve emekçiler daha fazla suni gündemlere, aşağılanmalara ve riyakarlığa boyun eğmemelidir. Sarayın ihtişamlı dünyasında sefa sürenlerden hesap sormak, borç listelerini yırtarak güvenli, huzurlu ve insanın insan tarafından sömürülmediği günlere uyanmak, sınıf bilinci ile kuşanmayı ve mücadele etmeyi gerektiriyor.

Z. KAYA

Sarayın aparatı Diyanet yine gündemde

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın (DİB) şefi Ali Erbaş, artık her konuda fikir beyan eden bir tür 'kanaat önderi' ya da 'şeyhülislam' havalılarına bürünmüş görünüyor. Saray rejiminin başı T. Erdoğan 'sultanlığa' özenince, rejimin aparatı olan DİB'in başkanının 'şeyhülislamlığa' heveslenmesi de eşyanın tabiatına uygundur.

A. Erbaş, son büyük safsatalarından birini depremle ilgili yaptığı 'ilahi çözümlenme'de piyasaya sürmüştü. İzmir'de gerçekleşen deprem, bir camide verilen hutbede söylenen o sözlerin tekrar hatırlanmasına vesile oldu. A. Erbaş 31 Ocak 2020'de verdiği hutbede Elazığ depremine de değiniyor. Hutbede önlem almaktan söz ediyor, ama olayı ge-

tirip ilahi güce bağlıyor. Hutbede şu ifadeleri de kullanmıştı: "Esasında deprem afeti bize hem dünya için, hem de ahiret için bir uyarıda bulunuyor. Deprem, kıyametin bir örneğidir, alıştırmadır."

İzmir depremi vesilesiyle bu sözleri hatırlatan CHP'nin avukatı Celal Çelik, Twitter hesabından yayınladığı mesajda şu ifadelerle A. Erbaş'ı hedef aladı: "Allah belanı versin Erbaş! Adamda bilgi ve ahlak yoksunluğu en üst düzeyde."

Celal Çelik'in sözleri, zamane şeyhülislamının izzet-i nefsinin incitmiş görünüyor. Nitekim hemen karşı bir açıklama yayınlayan DİB, CHP'nin avukatı hakkın-

da suç duyurusunda bulunulacağını ilan etti.

DİB saray rejiminin aparatı olunca, A. Erbaş da gelen emirlere göre hutbe-ler verme görevini ifa ediyor. Nitekim T. Erdoğan DİB'e özel bir misyon biçtiğini her fırsatta dile getiriyor. Zira DİB, rejimin din istismarı ve Ortaçağ artığı ideolojinin yayılmasında birinci derecede rol oynuyor. Öyle ki, bu kurum artık birçok bakanlıktan daha şişkin bir bütçe harcıyor. O kadar aktif ki, kendisine ayrılan bütçeyi 7-8 ayda tüketiyor. DİB'in harcamaları, kendisine ayrılan bütçenin 1,5 katını aşıyor.

Birçok skandala imza atan DİB ve onun şefi, dini iktidarın dünyevi işlerinin hizmetine koşan bir rol oynuyor. Örneğin "Ayasofya'nın fethi" seremonisinde minberde kılıç sallayan A. Erbaş, karikatür dergilerine konu olmuştu. Sözü edilen depremle ilgili hutbenin verilmesi de, iktidarın rant-talan düzenini koruma telaşından kaynaklanıyor. Zira o dönemde deprem vergisi için toplanan paranın nereye harcandığı tartışmaları gündem-deydi. Artık dikta rejimin 'Dünyevi İşler Başkanlığı' gibi çalışan DİB, tarihinin en yozlaşmış dönemini yaşıyor. Ortaçağ zihniyetiyle üretilen 'incileri' 21. yüzyılda minberden terennüm etmek ise DİB şefinin en büyük talihsizliklerinden biri olsa gerek.

Deprem ve dışa vuran sınıfsal gerçeklik!

Deprem gibi bir doğa olayının tam bir felakete dönüşmesinin, birçok insanın yaşamını yitirmesinin sorumlusu kapitalizmdir. Deprem değil, kâra ve ranta, yağma ve talana dayanan bu düzen yok-sullar, işçiler, emekçiler için döne döne ölüm ve yıkım yaratmaktadır.

Kapitalist toplumdaki sınıfsal farklılıklar İzmir depremi ile bir kez daha gözler önüne serilmiştir. Yıkımı yaratanın deprem değil, daha çok kar ve rant uğruna emekçilerin hayatını hiçe sayan kapitalizm olduğu görülmüştür. Yüksek binaların altındaki kolonların kesilmesi, ucuz ve eksik malzeme kullanımı, dere, göl yatağı gibi alanlara binaların inşa edilmesi vb., yaşanan felaketin esas nedenidir. 6.5 şiddetinden büyük depremlerde dünya genelinde yaşanan can kaybı en alta sınıra çekilmişken, ülkemizde merkez üssü denizde olmasına rağmen hayatını kaybedenlerin sayısı 114'de ulaşmıştır. Kapitalist düzenin işleyişinin yanı sıra yandaşlık, tedbirsizlik, keyfiyet, denetimsizlik, rüşvet vb. yüzünden insani yıkımın boyutları büyümekte, faturasını hep emekçiler ödemektedir.

YAŞAM ALANLARI YETERSİZ, PEKİ FABRİKALAR?

İzmir'de gerçekleşen deprem, fab-

rikalarda alınan tedbirlerin göstermelik olduğunu da bir kez daha gözler önüne serdi. Çoğu fabrikada tahliye yollarının makinalar, araçlar, malzemeler ile kapalı olması, birçok fabrikada toplanma alanlarının olmaması, olanların ise yetersizliği ve korunaksızlığı, kimyevi maddelerin korunaksızlığı, makinaların ve dolapların sabitlenmemesi, deprem anı ile ilgili eğitimlerin olmaması, ilk yardım malzemelerinin yetersizliği ortak sorunlar olarak yansdı. İnşaatlarda süregelen işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinin yetersizliği deprem anında şans eseri ölümler yol açmadı. AVM'lerde çalışanların ise dışarı çıkmaları dahi engellenmek istendi.

Depremin hemen ardından tüm fabrikalarda üretim sürdürüldü. Depremden kaynaklı yıkımlar dahi kapitalistlerin üretim hırslarına engel olamadı. Aliğa

Bakırçay demir-çelik fabrikalarının hepsi üretime devam etti. Petkim ve Tüpraş'ta üretimin anında durdurulamaması nedeniyle üretim devam ettirildi. Son bir ay içinde iş cinayetlerinde 6 işçinin yaşamını yitirdiği Aliğa havzasında demir-çelik, petro-kimya tesisleri ve ALOSİB işçileri depremin yıkıcılığına takılmadan çalışmaya zorlandı. Pandemiye üretimi bastırma ve zorbalıkla devam ettiren, binlerce işçinin enfekte olmasına neden olan ve birçok işçinin yaşamını yitirdiği Vestel'de ise çalışanların dışarı çıkmasına dahi izin verilmedi. İşçilerin itirazları üzerine, ancak vardiya bitimine iki saat kala üretim durduruldu. Çiğli AOSB'de çoğu fabrikada üretim devam ederken, bazı metal fabrikalarında ise işçiler bahçede bekletilmeye çalışıldı. CMS'de işçilerin gitmediğine emin olmak için sayım yapıldı ve

depremden on dakika sonra üretime devam edildi. TPI'de üretim durdurulurken, ertesi gün hasar tespiti için izin verilen işçiler borçlandırıldı. Aliğa, Çiğli, Mene-men, Kemalpaşa'daki fabrikalarda depreme umursanmadan üretime devam edildi. Oysa birçok fabrikadan kolonların zarar gördüğü, oksijen tüpü, kimyevi maddeler gibi yanıcı-patlayıcı malzemelerin dağıldığı haberleri yansdı.

114 insanın öldüğü depremde yaşananlar sınıfsal gerçekliği bir kez daha aynı tutmuştur. Yıkılan binaları yapanlar, malzemedan çalışanlar, olmayacak yere imar izni verenler, denetlemeyenler, imar affi ile bu sonu hazırlayan ve deprem anında üretimi devam ettirme aşkı ile davrananlar aynı sistemin parçalarıdır.

Siyasi iktidar tarafından İzmir'e 30 milyon TL civarında ödenek gönderilmiştir. Bu miktar sarayın üç günlük masrafına yakındır. Kendilerine milyonları akıttıp saraylarda sefahat sürenler, tam bu süreçte meclise taşıdıkları torba yasa ile esnek çalışmayı dayatmak ve kıdem tazminatının gasp etmek için kolları sıvamış bulunuyorlar.

Pandemi sürecine denk gelen deprem, bu kokuşmuş düzenin işçi ve emekçilere ölüm ve yıkım dışında hiçbir şey sunamayacağını bir kez daha ortaya koymuştur. Önümüzde, dayatılan çok yönlü yıkıma karşı tepkiyi örgütlemek, bu tepkiyi özellikle kapitalizmin can damarı olan fabrikalarda açığa çıkartmak görevi durmaktadır. Salgında, afette bizlere makinanın dişlisi gibi yaklaşan, üretimin devamını canımızdan, geleceğimizden değerli gören kapitalist barbarlığa karşı mücadele tek çıkış yolumuzdur.

EGE İŞÇİ BİRLİĞİ

DİSK ve Türk İş'ten torba yasa eylemleri

Meclis'te görüşülecek olan kıdem tazminatının gaspı gibi pek çok saldırıyı içeren torba yasanın geri çekilmesi için DİSK ve Türk İş üyesi işçiler fabrikalarda basın açıklaması gerçekleştirdi.

METAL FABRİKALARINDA EYLEM

DİSK Birleşik Metal-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu **Grid, Arfes, Arpek, Kroman Çelik, Bosal, Sarkuysan, Cavo, Fontana** ve daha birçok fabrikada yasa teklifi protesto edildi. Lastik-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu fabrikalarda da işçiler, bildiri okuyarak teklife tepkilerini dile getirdi.

Manisa'da ise Birleşik Metal-İş Sendikası'na üye işçiler, Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Schneider Fabrikası önünde eylemdeydi.

MELODİ ÇİKOLATA ÖNÜNDE EYLEM

Esenyurt'ta bulunan Melodi Çikolata önünde DİSK'in ortak açıklaması

okundu. Açıklamayı okuyan İstanbul Bölge Temsilcisi İbrahim Kızılyer "Kıdem tazminatı ve emeklilik hakkımızın gasp edilmesine sessiz kalmayacağız ve mücadeleye edeceğiz" dedi.

Meclis'te görüşülmeye devam eden kölelik paketine karşı eylemler devam ediyor. Türk-İş Sendikası pek çok kentte eylem gerçekleştirdi. Eylemlerde, Türk-İş'in merkezi açıklaması okundu.

TÜRK-İŞ'TEN EYLEMLER

İstanbul

İstanbul'da Odakule İş Merkezi önünde eylem gerçekleştirildi. Yapılan açıklamayı Türk-İş İstanbul 1. Bölge Temsilcisi Adnan Uyar okudu. Eylemlerinin devam edeceğini ifade eden Uyar, «Bu akşam ülke genelinde mesai çıkışında alkışlarla bu paketi protesto ederek ilk mesajınızı

vereceğiz» dedi.

Ankara

Türk-İş Sendikası konfederasyon genel merkezi önünde açıklama gerçekleştirdi. Açıklamada, "Bu köleleştirme paketi geri çekilmezse neler yapabileceğimizi herkese gösteririz" denildi.

İzmir

Türk-İş Sendikası Ege Bölge Temsilciliği önünde gerçekleştirilen eylemde "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek", "İşçiyiz haklıyız kazanacağız", "Susma haykır tazminat haktr", "Şalter inecek bu iş bitecek", "Genel grev genel direniş" sloganları atıldı. Açıklamada "Adına istihdam paketi dedikleri esnekleştirme kuralızsızlaştırma, güvencesizleştirme yani kısacası köleleştirme paketine karşı sesimizi bugün daha güçlü bir şekilde yükseltiyoruz" denildi.

Bursa

Bursa'da Fomara Meydanı'nda basın açıklaması gerçekleştirildi. Yapılan eylemde "Hükümet yasanı al başına çal, Vur vur inlesin hükümet dinlesin, İşçiye yasak patrona kıyak" sloganları atıldı.

Adana

Adana'da, Türk-İş 4. Bölge Temsilciliği toplantı salonunda açıklama yapıldı. İşçiler sık sık, "Direne, direne kazanacağız", "Direnen işçi asla yenilmez" sloganları attı.

Diyarbakır

Diyarbakır'da Türk-İş Bölge Temsilciliği önünde basın açıklaması gerçekleştirildi. Yapılan açıklamada paket "köleleştirme paketi" olarak nitelendirildi. Açıklama da "Gerçekten salgın döneminde emekçileri mi düşünüyorsunuz? O zaman onların istekleri dışında ücretsiz izine çıkarılmalarını engelleyin, enerjinizi enerjinizi kayıt dışı çalışmayı ortadan kaldırmak için harcayın" denildi.

Valfsan'da yaşadıklarımız

Pandemi sürecinde dahi fazla mesaili çalışan Valfsan'da 17 kişi, "işlerde azalma" bahanesiyle ücretsiz izne çıkarıldık. Arkadaşlarımızdan 9 tanesi anlaşmalı çıkışa yönelirken kalan 8 işçi olarak ücretsiz izin saldırısını kabullenmek istemedik, buna karşı mücadele etmek istediğimizi ifade ettik. Bu tutumumuzu belirttiğimiz andan itibaren İstanbul Şube yöneticilerini karşımızda bulduk. Bizler hareket etmek istedikçe yasal sınırlardan bahsettiler. Biz bu saldırıya karşı direnişe geçen işçileri örnek gösterdikçe onlar bizde niyet aradılar. Bizim mücadele isteğimizi perçinlemeleri gerekirken önümüzde arkamızda MİB aramaya başladılar. Sesimizi güçlendirmelerini beklerken "bir daha MİB'e yazarsanız sizi bırakır gideriz" tehditleri ile karşılaştık.

Bir yandan tehdit ederken bir yandan da baskı altında kalıp göstermelik adımlar atmaya başladılar. Biz fiili direniş başlatmak isterken her gün avukat ile fabrikaya gidip tutanak tutma şeklinde oyalamalara başladılar. Bu süreç içinde yayınlarında ve sosyal medyada yaşadığımız bu hak gaspını hiçbir şekilde duyurmadılar. Avukat ile tutanak tutmanın yetersiz olduğunu her söylediğimizde ise bize ücretsiz izinlerin patronun yasal hakkı olduğundan, bir şey yapmanın mümkün olmadığından bahsettiler.

Son olarak 2 Kasım Pazartesi günü

Valfsan işçisini bu hale getirenler kendileridir. Özgüvenini kıran, bölüp parçalayan, pasifize eden bu sendikal anlayıştır. AKP zihniyeti teslim aldı sendikaları. Demokrasi yok, özgür irade yok, bol bol atama var. İşçiler olarak birleşmekten başka çıkar yolumuz yok.

kendi inisiyatifimizle işbaşı saatinden itibaren fabrika önünde bekleyişe geçtik. Yanımızda ne şube başkanı ne temsilcilerimiz ne de sendikadan herhangi biri vardı. Öğlene doğru sendika bürokratları tarafından şubeye çağırıldık. Şubede ise tam bir moral bozguna uğratıldık. Şube yöneticileri yapacak bir şey olmadığını, tüm yolların kapalı olduğunu, direnmenin bir anlamı olmadığını söylediler. Biz

bir şeyler yapmakta ısrar ettikçe bizzat şube başkanı "Valfsan işçisinden bir şey olmaz" dedi. 7 arkadaşımızı daha anlaşmalı çıkışa yönlendirdiler. Şimdi de içerde ücretsiz izne çıkarılan işçi sayısının artacağı söylentileri geziyor. İşçiler iyice korkutulmaya çalışılıyor.

Valfsan işçisini bu hale getirenler kendileridir. Özgüvenini kıran, bölüp parçalayan, pasifize eden bu sendikal anlayıştır.

AKP zihniyeti teslim aldı sendikaları. Demokrasi yok, özgür irade yok, bol bol atama var.

İşçiler olarak birleşmekten başka çıkar yolumuz yok. Birleşerek bu ağa takımını def etmeden ne hak gasplarına karşı koyabiliriz ne de mücadelemizde yol alabiliriz.

VALFSAN'DAN ÜCRETSİZ İZNE ÇIKARILAN BİR İŞÇİ

Ekonomik ve siyasal krizin derinleştiği, çıkmaza girdiği süreçler yaşanıyor. Koronavirüs salgınının yarattığı kriz de derinleşmeye devam ediyor. AKP iktidarı "normalleşiyoruz" dedi, salgın iyice kontrolden çıktı. Fabrikalar salgının merkezi oldu. İşçi ve emekçiler sermayedarların almadıkları önlemlerden kaynaklı yaşam mücadelesi vermeye çalışıyor. AKP iktidarı sermayedarları korumak adına her türlü önlemleri aldı. Devletin tüm kasasını onlara açtı. Onlar adına hemen yasalar çıkartıldı. Kısa çalışma ödeneği, ücretsiz izin ve göstermelik olan işten atma yasağı yasalastı. İşçilerden bu süreçte düşük ücretler ile yaşamlarını sürdürmeleri istendi.

Öte yandan AKP iktidarının işçi ve emekçilere dönük saldırıları da devam ediyor. İktidar yeni sürüm ekonomi paketi ile sermayedarların suratlarını güldürüyor. İşçilere ise daha fazla yoksul-

Asgari değil insanca yaşam!

luk, açlık, sefalet, esnek ve güvencesiz çalışma sunuyor. Önümüzde ülkenin en büyük toplu iş sözleşmesi olan asgari ücret görüşmeleri gerçekleşecek.

2021 yılının asgari ücret görüşmeleri Aralık ayı itibari ile başlayacak. Sermaye devleti, patron temsilcileri ve işçileri sözde temsil eden Türk-İş bürokratları bir araya gelecekler.

2020 yılının asgari ücret görüşmelerinde mikrofonunu açık unutan Türk-İş Başkanı Ergün Atalay "uzasa işi karıştıracamız en azından kapattım böyle" diyerek işçi ve emekçileri masada sattığını itiraf etmişti. İşçi ve emekçiler AGİ dâhil 2.320 TL'lik sefalet ücretine mahkûm edilmişti. Bu ücretin içerisinde patronlara verilen teşvikler ve AGİ de yer alıyor.

Bunları çıktığımızda bir işçinin aldığı ücret 2.029 TL'dir.

Bu yılki asgari ücret görüşmelerinde de AGİ ve patronlara verilen teşviklerin yok sayılacağı kesin. Şer üçlüsü işçi ve emekçileri bir kez daha düşük ücretlere mahkûm edebilmek için ellerinden geleni yapacaktır.

İşçi sınıfının olmadığı, taleplerin işçi ve emekçiler tarafından belirlenmediği bir yerde devletin ve sermayedarların istediği sonuç çıkacaktır. Bu duruma izin vermemenin yolu işçi ve emekçilerin inisiyatif olarak bu sürecin bir öznesi olduklarını eylemli bir şekilde ortaya koymasından geçiyor.

Asgari ücret komisyonunda hazırlanacak saldırıya karşı önemli olan işçi

sınıfının dışı dış mücadeleye hazır olmasıdır. İşçi ve emekçilerin yaşamını doğrudan belirleyecek olan bir kararın işçi sınıfına düşman olan bir komisyona terk edilmemesi gerekmektedir.

Gerçekleşecek görüşmeler öncesinde işçi ve emekçiler eylemli süreçlerle taleplerini meydanlarda haykırmalı, gerektiğinde üretimden gelen gücünü kullanmalıdır. Ancak o zaman şer üçlüsü rahatından kararlar veremeyecektir. Burada ilerici-öncü işçilere büyük sorumluluk düşmektedir. Asgari değil insanca yaşamaya yetecek bir ücret kazanmanın yegâne yolu örgütlü mücadelenin büyü-tülmesinden geçiyor.

Dolayısıyla işçi sınıfı bulunduğu her fabrikada "söz, yetki, karar" hakkına sahip çıkmalı, fabrika komitelerinde birleşmeli ve mücadeleyi yükseltmelidir.

KÜÇÜKÇEKMECE'DEN BİR İŞÇİ

“Kaybedecek bir şeyimiz yok!”

HSK Systemair fabrikasında işçilerin örgütlenmesi üzerine yönetimin uyguladığı baskı ve mobbinge karşı HSK Systemair işçileri fabrika önünde direniyorlar. Direnişteki HSK Systemair işçileri ile yaşadıkları süreç üzerine konuştuk.

“HSK SYSTEMAİR TAM BİR SÖMÜRÜ KAMPİ!”

-Merhaba bize kendinizi tanıtır mısınız?

Adım Okan Tatar. 2017'nin son aylarında fabrikada işe başladım.

-Peki HSK Systemairde hangi şartlar altında çalışıyordunuz?

-Biz asgari ücretin bir tık üstünde çalışıyoruz. Aldığımız ücret dışında başka bir sosyal hakkımız yok. Esas sorunumuz ücretti bizim için. Daha çok ekonomik şartlarımız bizi sendikalaşmaya itti. Fabrikada patron ne diyorsa o oluyordu. Bizde HSK işçileri olarak buna razı olmadık. Bu mevcut şartları içerde arkadaşlarımızla tartıştık. Sendikalı olmanın artılarını ve eksilerini tarttık ve örgütlenmeye karar verdik. Sendikalaşmak anayasal bir hak, ama bugüne kadar patronun yaptıkları ortada, hiçbir hak ve hukuk tanımadı. Sendikal yetki belgemiz geldikten hemen sonra, içerde sendikaya üye olan bizleri ücretsiz izine çıkardı. Oysa fabrikada yığınla iş vardı, mesailer yapıyordu. Ayrıca fabrikada motor bölümü var burada arkadaşlar 300/500 kiloluk malzemeleri kaldırıyorlar. Çalışma şartlarımız ağırdı, bunları dile getirmemize rağmen yönetim bu söylemlerimizi dikkate almıyordu. Halil arkadaşım var burada, kendisi üretimde ben dış atölyedeyim kendisi bunu daha iyi anlatır.

- Merhaba, ne zamandır HSK Systemair'de çalışıyorsunuz?

Halil İbrahim: Ben 2018'in 9'uncu ayında işe başladım. Öncelikle hepimiz burada emeğimizin karşılığını almak, ailemizle rahat yaşamak istiyoruz. Fakat HSK Systemair'de bir işçi olarak bunu yapmak zor çünkü zaman geçtikçe ücretlerimiz eriyor. Açıkçası iyi bir ücreti biz burada kişisel çabamızla alamıyoruz. Diğer yandan, formenler ve amirlerin sürekli baskısı var. Formen ve amirler bu gücü patronun tam yetki vermesinden alıyor. Verilen zamları beğenmeme gibi

bir lüksümüz yok. “Zamlar ya kabul edilecek ya da kapı önüne” deniliyor. Patronlar “onu veriyorum, bunu vermiyorum, ister kabul et ister etme kapı orda” diyor, açıkçası biz artık bu sözlerle karşılaşmak için sendikalaşmaya ve örgütlü davranmaya karar verdik. Okan'ın da dediği gibi, zaten sorunlarımız ortaktı, herkes bir şeylerin değişmesini istiyordu buna ön ayak olduk ve bir günde yüzde 60 yetkiyi fazlasıyla alacak sayıyı yakaladık. Sonuç olarak bugün onurlu bir şekilde kapıdayız, sonuna kadar sürdüreceğiz bu mücadeleyi.

“PANDEMİDE FAZLA ÜRETTİK, AMA PANDEMİ BAHANESİYLE ÜCRETLERİMİZE YAPILACAK ZAMLAR ERTELENDİ!”

- Bugün işsizlik tırmanıyor ve geçim derdiyle milyonlarca işçi geleceksizlik korkusuyla yaşıyor. Böylesi bir tabloda içerde örgütlenme sürecini nasıl sağladınız?

Halil İbrahim: Bizim fabrikamızda ücret zamları Mayıs ayında belirleniyor. Mayıs ayında verilmesi gereken zam salgın bahane gösterilerek Eylül ayına ertelendi. Oysa biz pandemi sürecinde daha fazla çalıştık ve ürettik. Bu bir aldatmaca aslında, ama biz bu ertelemeyi elimiz mahkûm kabul ettik, etmesek ne olacak kapı ordadeniliyor zaten. Evde çocuk var, ihtiyaçlar var, burada çoğu insanın borcu var, kirası var. Ben kira ver-

miyorum ama kira veren arkadaşlarımın durumunu biliyorum. Sonra bize, Eylül ayında aradan geçen 4 ayın farkının da yatırılacağı söylendi ama Eylül ayı geldiğinde işler değişti. Bu sefer de “zam farkınızın sadece 2 ayını vereceğiz gerisini vermiyoruz” dediler. Resmen çocuğumuzun, çoluğumuzun hakkını gasp etmek bu. “Bu benim alınterim ne oluyor” der insan. Sokakta bir insan cebinizden para alsın hemen sesiniz çıkar, ama işveren 2 aylık hakkınızı vermiyorum dediğinde, ya toplu hareket edeceksiniz ya da susacaksınız. Biz anayasal hakkımız olan örgütlenmeyi ve sendikalaşmayı seçtik. Ama bu ülkede sanırım sendikalaşmak anayasal hak değil suç oldu. İşte bugün kapının önündeyiz.

Okan Tatar: Zaten yıllardır sömürülüyoruz. Gerek mesailer konusunda olsun gerek sosyal haklar konusunda olsun, bu da son nokta oldu bizim için. Biz işimizi severek yapıyoruz önceliğimiz bu, severek yapmasak burası bu kadar sipariş alamaz ve büyümeyiz. Burada fabrikaya ortak olalım demedik, hakkımız olan insanca yaşama yetecek ücret istiyoruz. Ama bunu bireysel değil ancak toplu sözleşmeyle yapabiliriz, artık HSK işçileri olarak bunun bilincideyiz.

Halil İbrahim: Bizim burada ürettiğimiz havalandırma sistemleri insanlığa faydalı sistemlerdir. İnsanlığa faydası olan ürünleri üretmekten ayrıca zevk alıyoruz. Ayrıca Korona dönemini düşü-

nürsek ürettiğimiz ürünlerle birçok insana faydamız oldu. Ama biz işimizi severken bizden beklentisi olan ailelerimiz var ve artık ailemizin rızasını götüremez hale geldik. Artık bizim örgütlü olmaktan başka bir şansımız yok dediğimiz bir noktaya geldik. Bu durum bir anda değil, birike birike oluştu. Yılbaşı'nda para yok, bayramda para yok, o yok bu yok, diğer yandan ülkenin şartları ortada. Yani biz bu durmadayken fazla bir şeyde istemedik, verdikleri sözü tutup 4 aylık farkların verilmesini istedik, 2 ayını verip 2 ayını vermediler.

“HSK SYSTEMAİR'DE ŞU ANDA COVID-19 VAKALI İŞÇİLER VAR!”

-Peki pandemi şartlarında fabrikada yeterli önlemler alındı mı?

Okan Tatar: Başında önlemler alınmıyordu. Fakat süreç ilerleyince esnemeler başladı, servisler 7 kişiyken 14/15 kişi olmaya başladı. Bunu yönetime söylediğimizde “bizi idare edin” diyorlardı. Yemekhaneler son dönemde eski hali gibi oldu. Bu rahatlığın sonucunda şu anda fabrikada 7 – 8 işçi Covid-19'a yakalandı. Buna rağmen üretim sürüyor, içerdeki arkadaşlarımız büyük risk altında.

“PATRON MU BÜYÜK DEVLET Mİ BÜYÜK BUNU BİZ ÇÖZEMEDİK!”

- Bugün sendikalaşmak bir hayli zor. Hatta patronlar nezdinde bir suç olarak görülüyor. Devlet buna arka çıkan ya-

salar çıkarıyor. Bugün Özer Elektrik'te işçiler direniyor. Yönetim fabrikadaki kuklaları aracılığıyla ya da silah tehdidiyle işçileri sendikadan istifa etmeye zorluyor. HSK'de ise patron 2 işçiyi hukuksuzca işten atıyor, içerde baskı ve mobing uyguluyor. Kaçak işçi çalıştırılıyor. Yasaları tanımayan patronlara karşı neler yapılmalı?

Halil İbrahim: Ben öncelikle şunu söyleyim. Bence işsiz kalmaktansa ücretsiz izin uygulaması iyi bir yerde duruyor, ama bunu patronlar fırsata çeviren tarzda uyguluyor. Bu uygulamayı çıkaran devletin bunu kontrol etmesi lazım. Bugün biz yığınla iş varken sırf sendikalaştık diye ücretsiz izine çıkarıldık. Son noktada bazı arkadaşlarımız geri çağrıldı. 14-15 işçi hala ücretsiz izinde. Bunun kontrol edilmesi ve cezaların gelmesi lazım. Bugün devlet yetkiyi vermiş patrona, işçi örgütlenirse kapı önüne konuluyor, mesaiye kalmasa kapı önüne konuluyor ayda 1000 küsur maaşla.

Okan Tatar: Ben şunu ekleyim, başkanlık yetki veriyor işveren kabul etmiyor. Hukuksuzluklar var, devletin yaptırım gücü yok. Burada bu soru geliyor aklımıza ister istemez, Patronlar mı büyük devlet mi büyük bunu biz çözemedik.

Halil İbrahim:

Ben 2 aylık evliyim ve eşimle daha bir akşam yemeğini rahat rahat yiyemedim. Evimde huzur yok çünkü işimde huzur yok. Biz emekçi insanlarız, işimizde huzur olmadığı zaman evimizde huzur bekleyemeyiz. Huzur derken, bu süreçte ailem destek veriyor arkamızdalar ama geçinmiyoruz, bizi huzursuz eden bu.

Düğün masrafım, kredilerim duruyor, ben bu ücretle nasıl yapayım hadi biri bana akıl versin de göreyim.

Okan Tatar: Ben evlendim boşandım, şu an eski eşime nafaka ödüyorum. Kırım var, kredim var ücretsiz izinde verilen para resmen açlıktan öl demek gibi bir şey.

"BİZ PARAMIZI KAYBEDİNCE DEĞİL ONURUMUZU, ŞEREFİMİZİ KAYBEDİNCE ÖLÜRÜZ!"

- Son olarak buradan ne söylemek istersiniz.

Halil İbrahim: Biz paramızı kaybedince değil onurumuzu, şerefimizi kaybedince ölürüz. Bugün burada bir onur kavgası veriyoruz. 1100 lirayla gerekirse aç kalır, bir şekilde geçinmeye çalışırım.

Gerekirse elektriksiz kalırım ama bu şerefli yolumdan vazgeçmem. Kimse vazgeçmesin, biz bugün burada bütün işçi ve emekçileri temsil ediyoruz. Bize destek olsunlar ve en büyük destek bence kendi fabrikalarında örgütlenmeleridir. Örgütlenmek suç değil bir haktr. Bugün şartlarımız kötüyse susup konuşmadığımız içindir. Birlik olalım birlikte haklarımız için mücadele edelim.

Okan Tatar: Kişi birey olarak tek başına bir şey yapamaz, fakat örgütlenince çok ciddi anlamda birçok şeye imza atabiliriz. Bütün işçilere sesleniyorum, bu bizim anayasal hakkımız bu hakkı kullanmaktan vazgeçmeyin.

"KAYBEDECEK BİR ŞEYİMİZ YOK BİZİM!"

HSK İşçisi Onur: Öncelikle şunu söyleyeyim. Buradan önceki işyerimde buraya göre iyi şartlara sahiptim. Pandemiden kaynaklı işyeri kapandı, ben de iş aramaya koyuldum. HSK Systemeir'e başvurduğum ve çağıldılar. İlk başta şartları söylediler, asgari ücret diye. Başka bir hak yok. Açıkçası boşta kalmaktansa kabul ettim. Fabrikada üretime başladım, şartların daha da kötü olduğunu yaşayarak gördüm. Yemek saatimiz yarım-

şar saat ve zaten bu sürenin çoğu sırada geçiyor. Ne yediğimizi bile anlamıyoruz, çay molası keza öyle, bazen çay içmeden dönüyoruz. Aslolan hep üretim içerde. Ben burada 1 ay oldu başlayalı, sendikalaşma faaliyeti yürüten arkadaşlar yanıma geldi ve söylediler bende tereddütsüz kabul ettim. Buradaki şartlar ortada, yani resmen haklarımız

çalınıyor. Üretim içinde günlük 1 ya da 2 ton malzeme geçiyor elimizden. Yani evet işsizlik var, geçim derdi var, ama aldığımız ortada. Kaybedecek birşeyimiz yokki bizim. Burada HSK patronu her türlü hukuksuzluğu işledi. Sendikalaşan işçileri neye göre ücretsiz izine çıkarıyor? İçerde üretim sıkı, mesailer var peki sebep ne? Onun dışında, ücretsiz izine çıkıyoruz sonra duyuyoruz, içerde arkadaşlarımıza mesai yapın deniyor. Neyse ki arkadaşlarımız bunu kabul etmiyor. Çünkü bir yanda işçiler ücretsiz izine çıkarılıyor, diğer yanda içerde mesai baskısı, bu nasıl iş?

"KAÇAK İŞÇİ ÇALIŞTIRILYOR ÜRETİMDE"

Bir de mesaiye kalmayanlara tutanak

tutuluyor. Evleri telefonla aranıyor, üyelikten istifa edin deniyor. Ondan sonra aranan işçilere "gelin haklarınızı verelim" diyorlar. Peki şimdiye kadar neden vermedin? İçerde deli gibi iş var, iş dışarı veriliyor. Sürekli tırlar geliyor gidiyor. Blomberg TV'ye çıkıyor şirket CEO'su milyondolarlık yatırım ve kazançlarından bahsediyor. Diğer yandan üretilen malın kalitesi anlatılıyor. Asgari ücretle çalışan işçi bunun neresinde?

Her türlü Ali Cengiz oyunu var bunlarda. Mesela kaçak taşeron alıyorlar, eski elbise giydireyorlar, gelen müfettişlere bunlar eski işçi diye tanıtıyorlar. Bir taşeron işçisi eski elbiseye isyan edince işçiye "şimdilik elimizde bunlar var, yenisi gelince vereceğiz" diyorlar. Bu işçi arkadaşlar İpek Elektrik üzerinden buraya geliyorlar sanırım, işçilerin birinin üzerinde arması vardı. Bu işçilere müfettiş sadece işi sorsa zaten durum ortaya çıkar. Ama müfettiş geliyor bu işçi arkadaşlar arka kapıdan çıkarılıyor.

Ayrıca üretimde üye olanlar ve üye olmayanlara ayrı muamele yapılıyor. Üye olmayan işçiler bazan 10 dakika fazladan çay molası yapıyor, ama aynısını sendikaya üye işçi yaptığında hemen fotoğraf çekilip tutanak tutuluyor. Oysa biz üye olmayan arkadaşlarımızı da kazanmaya çalışıyoruz, çünkü aynı kaderi paylaşıyoruz. Yani sonuçta geçinmiyoruz, 100 lira fazla harcasak 200 lira borç olarak dönüyor. Bir hafta eşimle gezecek bir ay hareket edemiyoruz, çünkü hesap tutmuyor.

Diğer yandan içerde Covid-19 vakalı işçiler var, bunlardan biri ustanın kardeşi. Usta desen işin gereği, sosyal mesafe gibi bir durum yok zaten, sürekli iç içeyiz, parça verip parça alıyoruz. Bu ustanın kardeşi Covid-19, yani mutlaka bağı oluyor, biz bu adamla aynı servise biniyoruz. Hala çalışıyor üretimde, burada hem onun hem bizim sağlığımız hiçe sayılıyor. Ama maske takmasan tutanak tutuyorlar. Sosyal mesafe hikâye. İşçi Covid-19 oluyor gizliyorlar, kimseye söyleme eve git diyorlar, bu nasıl işçi sağlığı? Vaka çıkanlar gidiyor temaslılar çalışıyor, durum bu.

"BU BİR KAVGA, GEREKİRSE DAHA İLERİSİNİ DE VERMELİYİZ!"

Son olarak şunları söyleyeyim, bizler işçiyiz emekçiyiz, iyi yaşamı herkesten çok biz hak ediyoruz. Ben istiyorum ki her işçi arkadaşım ayakkabının en iyisini alsın çocuğuna, alışverişini rahatça yapсын, ailesiyle rahatça bir yerlerde hesap yapmadan otursun, yani insanca yaşasın. Bunu yapmanın tek yolu vardı biz de onu yaptık. Bu bir kavga gerekirse daha ilerisini de vermeliyiz.

KIZIL BAYRAK / GEBZE

Madencilere saldırı

Gasp edilen haklarını alabilmek için Manisa ve Karaman'da madencilerin direnişi devam ediyor.

Manisa Kırkağaç Çamlık'ta direnen madenciler, kendilerine verilen sözleşrin tutulmaması üzerine 4 Kasım'da yeniden Ankara'ya yürüyüşe geçti. "Korkmuyoruz! Yürüyoruz", "Direne direne kazanacağız", "Jandarma yolu aç, geliyoruz Ankara" sloganlarıyla yürüyen işçilerin önü jandarma tarafından kesildi. İşçiler jandarmaya "Gücünüz yetiyorsa o patrone alacaklarımızı alın, gücünüz bize mi yetiyor. Asla Soma'ya geri dönmeyeceğiz" dedi.

Jandarma saldırısına uğrayan madenciler yerlerde sürüklendi, Bağimsız Maden-İş Sendikası örgütlenme uzmanları Kamil Kartal ve Başaran Aksu gözaltına alındı. Saldırının ardından gözaltılar serbest bırakılırken, madenciler direnişlerine devam etti. İşçilerin talepleriyle ilgili devlet yetkilileriyle görüşmeleri de ertesi günlerde sürdü.

GÖRÜŞMELERE DAİR AÇIKLAMA

Yapılan görüşmelerin ardından Bağimsız Maden-İş açıklama yaptı. Açıklamada son süreç şöyle aktarıldı:

"İçişleri Bakanı, bakan yardımcısı ve bürokratlarının madencilerin sorununun çözümü konusunda gayret içinde olduklarını gördük. Bugün saat 14.00'da TBMM'de İçişleri, Enerji ve Çalışma Bakanlığı Hukuk daire birimleri, madencilerin taleplerinin karşılanması için somut, hukuki bir yol belirlemek adına biraraya gelecekler ve sonucunun tarafımıza iletileceğini ifade ettiler. Maden işçilerinin haklı taleplerinin karşılanması için geç de olsa inisiyatif alan herkese teşekkür ederiz.

"Ayrıca Karaman Valisi'nin inisiyatifıyla gerçekleşen ve bir haftadır işveren temsilcileriyle sürdürdüğümüz müzakereleri titizlik ve dikkatle sürdürüyoruz.

"Biz Soma Uyar Madencilik işçileri Gölmarmara spor salonunda, Ermenek madencileri ise Güneyyurt parkında sorunlarımız somut olarak çözümlünceye kadar aktif nöbet konumumuzu koruyacağımızı kendimizin saptadığı süre içinde taleplerimizin çözümü gündeme gelmediğinde de bulunduğumuz noktalardan Ankara istikametine doğru tekrar yürümeye başlayacağımızı bir kez daha ilan ediyoruz."

Rus devrimi ve ne

BÜYÜK SAVAŞTAN ÖNCE

Bugün Rus Sovyet Cumhuriyeti yedinci yaşına basıyor. Bundan tam altı yıl önce Komünist Partisi (Bolşevik), devrim prensiplerine hıyanet eden yalancı sosyalistlerin yönettiği geçici hükümeti devirmeyi başarmıştı. Bu bir hükümet değişikliği değil; asker, işçi ve köylü kitlelerinin baskısıyla yapılmış bir ulusal kuruluş hareketiydi. Bolşevikler bu hareketin zeki ve yetenekli öncüleri olmuşlardı.

Daha başından Rus Devrimi, bir işçi ve köylü devrimi karakteri arzeder. Fakat garibi, Rusya'da uzun süre mutlakîyete yakın bir derebeylik yönetimi altında, hatırı sayılır bir kapital birikiminin ve bunun iki ögesi olan burjuvazi ve proletarya sınıflarının gelişebilmiş olmasıdır. Denilebilir ki derebeylik usulleri, tarihsel ve ekonomik son bulmalarını gerektiren koşulların doğmasından sonra da bir süre geçerlikte kalmışlardır. Son devrimden on iki yıl önce, yoksul halk kitlelerinin ve sosyalist partilerin yardımıyla, Rus burjuvazisi bir devrim yapmaya girişmişse de yeter derecede azim ve sebat gösteremedi, kanlı Çar'ın vaatlerine aldanmış ve bir Duma (Mebuslar Meclisi) vaadiyle yetinmişti. Bu 1905 devrimi hatırlardadır. Ve o zamanki galeyana bastırmak için Kanlı Çar'ın kabul etmek zorunda kaldığı meşrutî yönetimi, daha sonra izlediği intikam siyasetiyle, nasıl giderek ayaklar altında çiğnediğini herkes bilir.

O zaman burjuvazi kendi sınıf çıkarlarını korumaya elverişli bazı haklar elde etmiş; soylular sınıfının keyfi ve aşağılayıcı muamelelerinden kurtulmuştu. Öbür yandan, aşağıdan gelen diğer bir tehlike kendilerini beklediği için, bir gün önce isyan bayrağı kaldıran burjuvazi, bu şeklen meşrutî çarlık yönetiminin en sadık kulları arasına girmişti.

Bu arada -iki devrim arasında geçen on iki yıl içinde- iktisadî girişimlerinde yeter bir özgürlüğe sahip olan burjuva sınıfı, büyük merkezler çevresinde bir büyük sanayi ve ticaret hayatı vücuda getirmişti. Bu modern üretim ve değişim kuruluşlarına can veren işçilerin sayısı, büyük bir toplama ulaşmakla birlikte, bütün Rusya nüfusuna oranla hiç denecek kadar az idi. Bununla birlikte iki milyonu bulan proletarya sınıfı 160 milyon ahali içinde kaybolmuş değildi. Kendi kendilerine büyük bir kitle teşkil eden işçiler, ülkenin

en can alıcı noktalarında, büyük şehirler çevresinde, büyük sanayi merkezlerinde toplu bir halde bulunuyorlardı. Nüfusun büyük çoğunluğunu teşkil eden mujikler (yoksul Rus köylüleri) ise, birbiriyle ilişki kuramayacak bir durumda, ulaşım araçlarından yoksun, uzak köylerde dağınık bir halde idiler. Doğal olarak ülkenin siyasetinde, mujiklerden çok, ön safta ve gelişmiş halde bulunan burjuvazinin ve işçi sınıfının etkisi oluyordu.

Rusya'da Çar'lık yönetiminin baskısına ve çeşitli zorluklarına rağmen, bütün sınıfları temsil eden siyasî partiler teşekkül edebilmişti. Ve bunlar kendi alanlarında eyleme geçerek olayların akışında bir etken görevi görüyorlardı. Hanedan ve soyluları temsil eden gerici partilerden başka, bunların baskısından hoşlanmayan küçük derebeylere ve zengin köylülere dayanan Oktobristler; kapitalist burjuvazi adına hareket eden Kadetler (Meşrutiyetçi demokratlar); özellikle fakir köylü kitlelerini kendilerine çekmiş olan sosyalist Revölüsyoner'ler (ihtilâlci sosyalistler); harfi harfine Karl Marx'ın teorisine uymak bahanesiyle, henüz ülkede derebeyliğin geçerlikte olduğunu öne sürerek önce bir burjuva devrimi yapılmasının gerektiğini öne süren ve burjuvalarla işbirliğine taraftar olan Menşevik sosyalistler; ve işçinin çoğunluğu ile birlikte hemen köklü bir devrim yapmak azminde olan Bolşevikler; türlü görüş açılarını mükemmel siyasî kuruluşlar çevresinde toplamayı başarmışlardı.

Devrimci partilere mensupların en

atılanları inançlarını yayma eylemlerinden dolayı zaman zaman ya Sibiry'a sürülüyor ya da yabancı ülkelere sığınmak zorunda bırakılıyordu. Bu baskının tepkisiyle devrimci akımlar genişliyor ve güçleniyordu. Çünkü her türlü baskı, korkutma ve tedhişe maruz kalan bu güçlü kişiler gittikleri yerlerde boş durmuyorlar, gizli yollardan ülkelerindeki taraftarlarıyla bağlarını sürdürüyorlar ve onlara propaganda edebiyatı yetiştirmekte başarılı oluyorlardı. Bu yüzden haklarındaki sevgi ve sözlerinin etkisi artıyordu.

Ülkücü muhaliflerin bu durumlarının aksine bazı burjuva ve işçi partileri Çarlık yönetimiyle hoş geçinme yolunu tutmuştu. Bunlar yasalar dahilinde hükümete muhalefet etmekle yetinirler; Rusya'nın uluslararası ilişkilerinde zaafa uğramaması için, hükümetin dış siyasetine özellikle Fransa ve İngiltere ile olan anlaşmalarına ve dostluk ilişkilerine yardımcı olurlardı. Savaş ilân edileceği sıralarda Avrupa'da, bütün Rusların, Çarın arkasında seve seve yürüyecekleri, Rusya'da işçi ve köylü de dahil olmak üzere, bütün sınıfların Almanya'ya karşı savaş ilân edilmesinden yana oldukları sanısı, bu burjuva ve sosyalist partilerinin, Sazanoflar, İzlovskiler ve Stürmerlerle aynı düşüncede olmalarından ileri geliyordu.

Gerçekte halkın düşünceleri bütünü başka idi. İşçi ve köylünün ne Almanya'ya bir kini ne Balkanlar'a ait istilâ tasarıları vardı, ne de İstanbul Boğazı'nda Çar hâkimiyetini kurmak için bir arzu besliyordu. Bu çevrelerde hüküm süren

duygular, yoksul kitleleri açlık ve sefalet içinde yaşatan hanedana, derebeylere ve türedi büyük kapitalistlere karşı duyulan kin ve intikam duygularından ibaretti. Halkın muhtaç olduğu şey de arazinin taksimi ve büyük üretim müesseselerinin ilgili işçinin kontrolü altına verilmesi idi. Bu amaçlar için içte ve dışta çalışan sayısız örgütler olduğu gibi, yasal biçimde kurulmuş güçlü sendikalar ve devrimci kooperatif örgütleri vardı.

BÜYÜK SAVAŞ DÖNEMİ

Büyük Savaş (Birinci Dünya Savaşı) bu koşullar altında ortaya çıkmıştı. Rusya hakkında bazı siyasî çarlık çevrelerinde ve yabancı ülkelerde mevcut kanı ile asıl Rus halkının arzuları, ihtiyaçları ve ruh hali arasında bir uçurum var idi. İhtilâl koştığı zaman bütün dünya ve özellikle Avrupa'nın korkunç bir rüya görüyormuş gibi donup kalması ve savaşın bugün gördüğümüz sonuca ulaşması bu gafletten doğmuştur. İşin iç yüzünü bilenler tanık olduğumuz olayları aşağı yukarı tahmin etmişlerdi. Bunlar arasında büyük Lenin'in adını saygıyla anmak gerçeğe karşı bir sadakat borcudur

Rusya Büyük Savaş için çok hazırlanmıştı, fakat ülkenin nüfusuna göre seferber edeceği ordular için hazırlık çok yetersizdi. Ve aslında ihtiyaca yeter olmamakla birlikte bu yarım program bile uygulanamadan tepkiler başlamıştı. Ancak ilk kurulan ordular gereği gibi donatılabilmeydi. Sonraları cephelere, sanki çıplak denilebilecek bir durumda ve eski-

edenleri

den kalma kullanılamayacak durumdaki silâhlarla donatılmış kıtalar gönderildi. Almanya'nın tam askerî düzene sahip ordularına karşı, bu biçare müjik sürülerini göndermek, onları muhakkak bir ölüme mahkûm etmek demektir. Ve bunu Rus genel kurmayı hayret edilecek bir soğukkanlılıkla yapıyor, çokluğun baskısıyla işi bitirmek, sayı üstünlüğüyle taktik üstünlüğü yenmek amacını güdüyor. Fakat işçi ve köylü, kendilerinin olmayan amaçlar için bile harcandıklarını anlamakta gecikmediler. Seferber edilen bu milyonla insanın düzgün olarak gıdası bile temin edilememiştir.

Halbuki cephe gerisinde orduların yedirilmesi ve giydirilmesi üzerine yapılan vurgunlarla ve suistimallerle, bir yandan millet soyulmuş soğana çevriliyor; bir yandan da birçokları, mustarip beşeriyetin kin ve isyanını tahrik edecek büyük servetler yığıyordu.

Daha savaşın ikinci yılı tamam olmamıştı ki mujikler ve işçiler arasında kurulu düzenin bozukluklarına ve suistimallerine karşı sabırsızlık ve galeyan işaretleri belirmeye başlamıştı. Çar'ın kutsal kişiliğine sonuna kadar kulluk etmekte devam edeceği ve yukardan gelen emirlere aptal aptal uyacağı sanılan halk kitleleri, için için kaynıyor ve kendisini ezen, öldüren ve soyan yönetime karşı diş biliyordu.

Seferberlik, sanayi merkezlerinde toplu bulunan işçiyi dağıtmamıştı, aksine artırmıştı. Zira ihtiyacın pek altında olan silâh ve mühimmat üretimini artırmak endişesiyle çırpınan Çarlık bütün fabrikaları, orduya gerekli olan savaş araç ve vasıtalarını imâl için, öncekinden daha büyük bir faaliyet göstermeye mecbur etmişti. Bir yandan da, savaştan önce dağınık durumda yaşayan köylü gençliği az zamanda ordularda toplanıp birikmiş ve kendisini anlamaya ve sefaletini duymaya imkân bulmuştu. Tanrı vergisi sandığı türlü türlü ıstırap ve yoksullukların nedenini öğrenmek için, ordu okul yerine geçiyordu. Şehirlerin ve kasabaların açıkögöz çocuklarıyla süreli temas sonucu, yavaş düşünen mujiklerin de gözleri açılıyordu.

Milyonlarla insanın bu koşullar altında sınırlı alanlarda bir arada bulunması, hoşnutsuzlukların yayılmasına pek elverişli bir durum doğurmuştu. Ardardına

hazırlıksız saldırı hareketleri ve bunları doğal olarak izleyen büyük yenilgiler bu perişan sürülerde ıstırap ve acıyı beşerî tahammülün üstüne çıkarmıştı. Felâketlerinin aşırı dereceyi bulması sonucu, bu adamlarda miskinçe tevekkül yerine, kendi kendine güvenme duygusu uyanmaya başlıyordu. Birkaç kişinin keyfine ve çıkarına kurban olduklarını anlıyorlar ve isterlerse başlarına ve sırtlarına binmiş olanları devirebileceklerini sezinliyorlardı. Bu eğilimleri örgüt altına almak isteyen unsurlar da gerek asker gerek sivil ahalî arasında bulunmaktaydı.

İLK İSYAN

Sonunda yokluk, açlık, baskı ve perişanlık o dereceyi buldu ki, savaşın ilânından iki buçuk yıl sonra ortaya çıkan galeyanı bastırmaya Çarlık yönetiminin gücü yetmez oldu. Ne savaş dolayısıyla var olan sıkı yönetim, ne tehdit, ne şiddet para etti. Bir gün, kan ağlayan işçi ve asker ıstıbabını yüksek sesle haykırmak ve öfkesini, kızgınlığını göstermek ihtiyacını yenedi.

1917 Şubat'ında müthiş bir patlama: Sayısı milyonları bulan bu büyük kitlenin gür sesi, Çarlığı temelinden sarstı. Bütün Petersburg sokaklarından yükselen "ekmek ve barış!" bağrıışmaları bir sabah, Rusya'nın mukadderatına hâkim olanları, altın rüyalı uykularından uyandırdı. Artık çektiği azaba dayanamayan işçi ve asker, Çar'ın kulağının dibinde bu patırtıyı koparmıştı. Ve bu iki kelime, bütün büyük bir ulusun arzusunu ve en önemli ihtiyaçlarını özetliyordu. Haklarını arayan

Sefik Hüsnü

bu biçareler üzerine güvendikleri kıtaları sevke başladılar. Fakat ayaklananlar kendilerini bastırmaya gelen askere kollarını açmışlardı. Onlar da bu haklı dâvanın savunucuları yanına katıldılar.

Beş gün süren ayaklanmadan sonra Duma Meclisi, Çar'ın tahttan azledilmesinden başka çare olmadığını anladı. Ve taçlı zalimi hapse tıkararak Prens Lovof'un başkanlığında burjuva partileri temsilcilerinden oluşan bir geçici hükümet iktidar makamına el koydu.

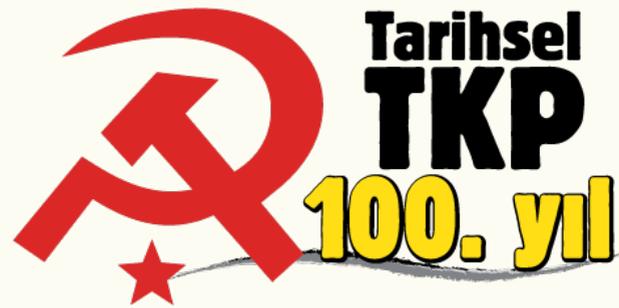
Oktobrist ve Kadet partilerinin ileri gelenleri, asker ve köylüyü avutabileceklerini sanarak duruma hâkim olmaya çalıştılar. Kabinede Milyukof'lar, Kantikof'lar, Rodziyanko'lar en nüfuzlu üyelerdi. Bunlar bütün davranışlarıyla, ortaya çıkan değişikliğin bir işçi devrimi çehresini almamasına gayret ettiler. Ve burjuvazinin hakları korunmak şartıyla yeniden bir hükümdarlık kurulmasına bile razı olacaklarını gösterdiler. İlk işlerinden biri, itilâf devletlerini tatmin etmek için -ve esasen bu kendi samimî arzularına da uygun geldiğinden- İstanbul ve Boğazlar dahil olmak üzere, itilâf'ın emperyalist savaş amaçlarına bağlılıklarını ilân etmiştir. Bu yüzden çarlığı deviren hareketin gayesinin işçi ve asker için "barış" kelimesiyle anlattığını pek çabuk unutuyorlardı.

Rusya'daki değişiklikten endişeye düşen Fransa ve İngiltere kabinelerini, kesin zafere değin savaşa devama dair olan bu teminat rahatlatmıştı. Ve bunlar tamamıyla kendi renklerinde olan bu kabineye yardım ettiler. Fakat asıl ilgililer kendileriyle alay eder gibi davranan bu

kabineyi suçlayıp tehdit etmekte gecikmediler. İkinci bir değişiklik zorunluğu çıktı. Emperyalist düşünüşlü kişiler dışarda bırakılarak Kerensky'nin katılmasıyla İhtilâlcî Sosyalistler, Menşevikler ve burjuva partilerinden birleşik bir merkez meydana getirildi.

İŞÇİ VE ASKER MECLİSLERİ KURULMASI

İşleri resmen döndüren Duma ile onun bağrından doğan kabineler idi. Fakat ülkeye de bu yıpranmış siyasî kurulun hâkim olduğu sanılmamalıdır. Çarlığın düşüşü ve iktidarın bazı kişilerden diğer bazı kişilere geçmesi devrimci duruma son vermiyor, bunalımı çözmüyordu. Çünkü iktidar makamını sarmış olan asalaklar gerçeğe karşı göz yumuyor, durumu anlamazlıktan geliyorlardı. İşçinin ve köylünün pek açık olan isteklerini kale bile aldıkları yoktu. Bunun için daha ilk günden, ayaklanmanın başarı ile sürmesini müteakip işçi, köylü ve askerler daimî danışma meclisleri kurmuşlar (Şura ve Sovyetler) ve bu heyetin kararıyle görüşlerini ilân etmeye koyulmuşlardı. İşçi, köylü ve asker temsilcilerinin meclisi, meşhur Taurid Sarayı'na yerleşmiş ve sarayın kapısına kırmızı bayrak asılmıştı. Bu şekilde resmî hükümetin karşısında gerçek hükümet yer alıyordu. Duma yönetim kurulu resmî hükümete; fakat gerçek hükümet Taurid Sarayı'ndaki Sovyetlerde idi. Bütün Avrupa'da büyük bir heyecan yaratan ve halk kitleleri tarafından sevinçle benimsenen ilhaksız ve taz-

minatsız barış teklifini bu sovyet ortaya atmıştı,

ilk zamanlar sovyetlerde İhtilâci Sosyalistler ve Menşevikler çoğunlukta idiler. Bunun için kabinede nüfuzlu bir yerleri var idi. Fakat bu partiler sovyetlerin derinliklerinden gelen baskılara karşı koyamayarak bazan inançlarına uymayan kararlar almak zorunda kalıyorlardı. "İlhaksız ve tazminatsız barış" prensibini böylece hükümete kabul ettirmişlerdi. Hükümet bunu müttefik devletlere bildirdiği zaman Clemanceau ve Loyd George'ların büsbütün gözünden düşmüştü. Cevap olarak Ruslar'a: "İstanbul ve Boğazlardan vaz geçmek sizin bileceğiniz iştir, fakat sonuna değin savaşa devam etmek zorundasınız" denildi. Ve Kerensky İtilâf devletlerini memnun etmek için savaşa devam razı oluyordu. Bu şaşkın başbakan milletin güveninden güç alacağına müttefik devletlerin yardımına dayanmayı seçtiği için siyasetinin ağırlık merkezini dış ilişkilere kaydırdı. Dışişleri bakanlığına Clemanceau ve Loyd George gibi Fransız ve İngiliz burjuva politikacılarının tutkunu olan Teresçenko adında bir genç delikanlıyı getirdi. Bu adam çar zamanının diplomatlarıyla iş görmeye çalışıyor, İtilâf'ı memnun edecek her aşığı kabul ediyordu.

KERENSKY

Öte yandan iç işlerde büyük bir durgunluk hüküm sürmekte idi. Her şey yüz üstü bırakılmıştı. Yoksul köylü kitleleri için en hayati bir konu olan toprak meselesiyle kimsenin uğraştığı yoktu. Gıda konusu eskisinden daha elverişli bir durumda değildi. Yalnız askerî faaliyete hız verilmekte idi.

Loyd George ve Clemanceau'nun baskılarına karşı koyamayarak sonunda -bütün ordunun ve ulusun arzularının aksine- Kerensky hükümeti 18 Haziran 1917'de askere taarruz emri verme gereğini duydu. Devrimin hercü-mercü içerisinde şirazesini bozulmuş her türlü savaş araçlarından yoksun ordusunu, Almanya gibi bir düşmana karşı, saldırıya sevk etmek aynı zamanda büyük bir cinayet ve bir cinnet idi. Bu cinayet ve cinneti yüklenen Kerensky kendisinin ve partisinin idam hükmünü vermiş oluyordu. Nitekim beklenildiği gibi, saldırı yalnız bozguna uğramakla kalmadı, bu savaşa katılan tek mil orduların yok olmasıyla sonuç buldu. Ve ülke içinde Kerensky'nin zerre kadar itibarı kalmadı.

Bu anormal durumlar karşısında işçi ve köylünün ve askerinin duygularına tercüman olan tek parti Komünist (Bolşevik) Partisi'ydi. Geçici hükümetin şaşkın hareketleri, başarısızlıkları her gün biraz daha Bolşevikler'e karşı olan sevgi ve yönelmeyi artırıyordu. Bu sıralarda azınlık-

ta olan Komünist Partisinin izlediği politika, halkın ruhî eğilimlerinden ve gerçek ihtiyaçlarından esinleniyordu. Her fırsatta hükümet adamlarının maskesini aşağı indirmeleri ve resmî siyasetin iç yüzünü açığa vurmaları yüzünden, özellikle 18 Haziran'dan sonra özel bir şekilde nüfuzları genişlemişti.

KORNİLOF DARBESİ VE İTİLÂF DEVLETLERİ

Kerensky hükümetinden kimse memnun değildi. Çünkü bütün işlerin yarım tedbirlerle halline çalışıyordu. Ve doğaldır ki hiç bir mesele halledilemiyordu. Bozgunla sonuçlanan taarruzdan sonra karşı devrim taraftarları da faaliyetlerini artırdılar. Ve Ağustos 1917 tarihinde yapılan Moskova Konferansında Kornilof'un bir hükümet darbesi ile iktidarı ele alması kararlaştırılmış ve bunun bütün ayrıntıları saptanmıştı. Kornilof'un bu girişimini ülke içinde tasvip edenler sayılı kimselerdi. Fakat İtilâf devletleri arasında bu harekete büyük bir önem verililiyordu.

İtilâf devletlerinin Rus Devrimi karşısında takındıkları tavır pek garip ve garip olduğu kadar da iğrençtir. Fransa ve İngiltere savaşa bütün ümidini çarın dostluğuna ve sadakatine bağlamıştı. Rus ulusunun çardan başka türlü düşünceği akıllarının kenarından bile geçmiyordu. Bu kanlı yaratığın halli haberi gelince resmî çevreler beyninden vurulmuş döndü. İtilâfçılar arası siyasetin elebâşları o derece sersemlemişlerdi ki, bu haberi üç gün gizli tutmak zorunluluğunu duydular. Bunun çaresiz bir olup bitti olduğu ortaya çıkınca, devrimin olabildiğince yüzeyle kalması ve burjuva yöneticilerin iktidarda bulunması için ellerinden gelen her şeyi yaptılar. İngiltere gibi, son derece halkçı olduğunu iddia eden bir devlet, Fransa gibi sosyalizme eğimli bir cumhuriyet, Rusya'da halkçı bir yönetimin kuruluşunu bir felâket sayıyordu. Ve bu, özellikle köylüyü zorba bir hüküm-

darın veya diktatörün zorla mezbahalara yollamasını kendi emperyalist amaçlarının gerçekleşmesi için zorunlu bulmalarından ileri geliyordu. Bu denli adilik, bu denli hayasız çıkarıcılık insanı, insanlıktan nefret ettiriyor.

İtilâf yöneticileri, Rusya'da burjuvazinin davayı kaybetmek üzere olduğunu anladıktan sonra, artık Rus sorunuyla, yalnız hükümet aleyhindeki entrikaları teşvik suretiyle ilgilenmeye başladılar. Kendilerine bu denli yaranmaya çalışan Kerensky ve Teresçenko ile sanki alay ediyorlardı. Ciddiyetle ele aldıkları ve aleyhinde büyük propaganda yaptıkları ve bir umacı gibi korktukları bir örgüt varsa o da Sovyetler ve onun içindeki Bolşevik azınlık idi. Basın, bu işçi ve asker mebuslarından oluşan meclis hakkında, nitelenmesi güç iftiralarda bulunuyordu.

ALMANYA'DA BOLŞEVİKLER

Almanya'nın görüş açısı büsbütün başka idi. Orada her şeyden önce, İtilâf devletlerini yenmek söz konusu idi. Bütün öteki sorunlar bu mücadelenin alacağı şekle bağlıydı. Rus Devrimi Wilhelm'in ekmeğine yağ sürmüştü. En aşırı unsurların galip gelmesi Rus cephesinin büsbütün çökmesine yardım edecekti. Alman yöneticiler, komşu bir ülkede -kendi kanaatlerince- toplumun düzenine zararlı bir yönetim biçiminin kurulmasının, bizzat Almanya için de bir tehlike olacağını akıllarından bile geçirmiyorlardı. Bu tehlike o sırada uzak bir geleceğe ait bir varsayım hükmünde idi. O gün için önemli olan savaşı kazanmaktı. Bu gibi düşüncelerledir ki İkinci Wilhelm hükümeti, İtilâf ülkeleri yoluyla Rusya'ya geçme olanağı bulamayan Lenin'in mühürlü bir vagon içinde Alman topraklarından geçmesine izin vermişti. O sırada İsviçre'de çalışan ve daha sonra Devrim'in gelişmesinde büyük bir rol alan bu sosyal devrim öncüsü, ancak bu şekilde mücadele arkadaşlarına katılabildi.

Almanların, Bolşevik hareketini bu

suretle kolaylaştırmalarına karşılık İtilâf Devletleri Kornilof'un karşı devrim hareketine bütün güçleriyle arka çıkıyorlardı. Kornilof maceraperest bir general ve Kerensky Rus hükümetinin resmî temsilcisi olduğu halde, Paris ve Londra kabineleri katında, generalin bildirimlerine resmî Rus bildirimlerinden daha büyük bir önem veriliyordu. Ve Eylülün ilk günlerinde artık her dakika geçici hükümetin düşmesi bekleniyordu. Bu hükümet darbesi girişimi 12 Eylül 1917'de utarılacak bir başarısızlıkla sonuçlandı. Fakat daha birkaç gün bu başarısızlığın kesin olduğuna Batı Avrupa'da inanan olmadı. Kornilof'un iktidarı, sanıldığı gibi, bir hücum ile ele geçirememesinin nedenleri yanlış hesaplarla hareket etmesiydi. O yalnız kendisine bağlılık gösteren kıtalara ve cidden dışta eriştiği üne güveniyordu. Oysa ülke içindeki hükümet aleyhinde olan şiddetli akım, Kerensky'nin yeterince devrimci olmamasından doğmuştu. Eski kâbusu hatırlatan Kornilof gibi bir karşı devrimciye kimse kulak asıyordu. Herkes köylü ve işçi lehine daha ciddi değişiklikler bekliyordu. Ve bütün bakışlar, gerçek devrimi temsil ettiğini eylem ile her gün biraz daha ispat eden Bolşevik Partisi'ne yönelikti.

BOLŞEVİK DEVRİMİ

Bolşeviklerin etkisiyle, işçi ve Asker Sovyetleri her türlü karşı devrim hareketine engel olmak üzere "İhtilâl Komitesi" adında bir kurul kurulmasına karar vermişti. Bu komite, devrim aleyhindeki girişimlerin önüne geçmek için her türlü tedbiri almaya yetkiliydi ve gereğinde geçici hükümetin de Sovyetler'in haklarına saldırmasına engel olacaktı. Kornilof hareketini bozguna uğratan bu İhtilâl Komitesi'dir.

Ekim ayında Kerensky'nin kredisi büsbütün kalmadı. Bundan dolayı İhtilâci Sosyalist ve Menşevik Partileri, kasımın yedinci gününü yapılması kararlaştırılan Genel Rusya Sovyetler Kongresi'ni

erteleme teşebbüsünde bulunuyordu. Çünkü kongrede Bolşeviklerin çoğunluğu alacağı belirmeye başlamıştı. Ve bu takdirde iki parti arasında büyük bir çatışma olacaktı. Bolşeviklerin sloganı "Bütün güçler Sovyetlere" idi. Oysa geçici hükümet her şeyi kurulu meclis'ten bekliyordu. Hükümet çok zayıf bir durumda bulunduğu için başarılı olabilecek yeni bir ihtilâlden korkuluyordu.

Hükümet kongreyi erteleme isteğini, bütün vilâyet Sovyetlerinin karşı çıkmasıyla uygulamaya koyamadı. Petersburg Sovyeti seçildikten sonra tehlike bütün çıplaklığı ile kendini gösterdi. Buraya büyük bir Bolşevik çoğunluk hâkim olmuştu. Trotsky başkan seçiliyor ve bu büyük hatip verdiği bir söylevde ihtilâlin yeni bir aşamasından açıkça söz ediyordu. Herkeste 7 Kasım günü Bolşeviklerin, Genel Rusya Sovyetler Kongresi adına iktidara el koyacağı kanısı uyanmıştı. Bolşevikler de kendilerine yöneltilen bu söylentiyi inkâr etmiyorlardı. Aksine bütün hareketleriyle izledikleri amacı açığa vuruyorlardı. Tarihte böyle önceden kararlaştırılıp ilân edilmiş bir günde ihtilâl yapılması, 7 Kasım 917 olayından önce görülmemiş bir hadisedir.

Petersburg Sovyeti, İhtilâl Komitesi'ne Oritsky ve Yofa yoldaşları delege seçti. Ve Yofa bu komiteye başkan seçildi. 6 Kasım'dan sonraki olayları bu komite yönetti. Bunun için ilk Sovyet hükümeti bu İhtilâl Komitesi'dir denilebilir.

Kerensky, Bolşevikler'in hücumuna karşı koymaya hazırlanıyordu. Bu konuda general Krasnof ile anlaşmıştı. 6 Kasım akşamı Komünist Partisi yönetim merkezi olan Esmolini Enstitüsü'ne giden bütün telefon telleri kesiliyordu. Buna karşılık komünistler telefon santrallerini işgal ettiler. Hemen bütün Petersburg kıtaları, ihtilâlciler tarafından kazanılmış oldu. Çevre kasabalardan toplayacağı birliklerle ihtilâli ezmek azmiyle Kerensky birden şehirde gözden kaybolmuştu. Diğer bütün bakanlar ise Kış Sarayı'na sığınmışlardı. Orada bulunuyorlardı. Daireler birer birer işgal olunduktan sonra sıra bu saraya gelmişti. Kadınlar bloku az bir dayanmadan sonra teslim oldu. Ve bakanlar da ihtilâlcilerin muhafazası altında hapsedildi. Vilâyetten gelen karşı devrimci askerlerin çoğu Kızıl Askerler'e hücum etmek istemiyordu. Ve birçoğları onlardan tarafa geçiyordu. Sabaha karşı bu girişimin tam başarıyla yürütüldüğü ortaya çıktı. Ve Komünist Partisi bu başarıyı kaydetti. Ve bu tarzda kargaşalığın daha fazla sürdürülmesini uygun görmeyen Kamanof yoldaşın teklifi üzerine ilk komite üyeleri seçildi.

Gündüz olunca Sovyetler Kongresi olayları tasdik etti ve sulh ile arazi hakkındaki önerileri kabul etti. Sovyet Hü-

kümeti'nin ilk işi araziye bedelsiz olarak yoksul köylüye dağıtmak ve bütün savaşçılara bir barış konferansı yapmak teklifi oldu. Hükümet kurulmuş olmasına rağmen iş göremiyordu. Çünkü her yönden aktif sabotajlar yapılıyordu. Bakanlıklarda yalnız küçük memurlar ve mübaşirler görev başında bulunuyordu. O gün tek baş vurulacak yer geceli gündüzlü çalışan İhtilâl Komitesi idi. Komite hemen şüpheliler ve karşı devrimcilere karşı mücadele için Çerçensky yoldaşın başkanlığında bir olağanüstü komisyon kurdu. Bu komisyon ünlü Çeka'nın ilk çekirdeği oluyordu. Bu sırada Kerensky ve Krasnov, Petrograd üzerine boşa çıkan hücumlarını yapıyorlardı.

Bu yoğun faaliyetler arasında yavaş yavaş Komünterlikler teşekkül ettiğinden İhtilâl Komitesi'ne artık gerek kalmadı. Onun yerine düzenli bir ülke merkez yönetimi geçti.

Bolşeviklerin diğer şehirlerdeki başarısı, Petrograd haberlerinin etkisiyle çok çabuk gerçekleşti. Yalnız Moskova'da mücadele birkaç gün sürdü. Karşı devrimci kıtalar ve subay adayları bölükleriyle ihtilâli birlikler anısında birkaç çarpışmadan ve bir miktar kan döküldükten sonra Komünistler duruma hâkim oldular.

Fakat kolay denebilecek bir şekilde iktidarı ele geçiren Bolşevikler onu kurmak ve korumak konusunda çetin mücadeleler vermek zorunda kaldılar. İç düşmanları yenilgilerini kabullenemediler. Taraftarlarının güçlü olduğu noktalara çekildiler. Yeni yönetimin çok kısa ömürlü olacağı ve çabukça gözden düşeceği inancıyla hücum için en elverişli dakikanın gelmesini beklemeye koyuldular. Birçoğları da İtilâf Devletlerini Bolşeviklik aleyhine kışkırtmak için Batı Avrupa merkezlerine dağıldılar.

Fakat eski Rusya Çarlığı müttefiklerinin bu kışkırtmaya ihtiyaçları yoktu. Onların Bolşeviklere karşı duyduğu kin sınırsızdı. Almanya ile barış anlaşmasını nefret çekici bir hıyanet olarak niteli-

yorlar ve kapitalist toplum görüşü açısından, Rusya'da uygulanmaya başlayan komünizm prensiplerinin kendi ülkelerine sıçramasından müthiş korkuyorlardı. Gerçekte Komünistler laklakiyatla vakit geçirmiyorlar, yoğun bir eylemle ülkelerine uygun bir devlet örgütü kurmaya çalışıyorlardı. İkinci Sovyetler Kongresi'nin daha ilk oturumunda araziye el koyma ve dağıtımını, sanayinin işçi kontrolü altına verilmesi ve derhal barış yapılması gibi hayati konularda kesin kararlar alınmıştı.

Bütün uluslara yaptıkları barış teklifi diğer ülkeler tarafından iyi karşılanınca, vakit kaybetmeksizin Almanya ile ayrı olarak barış görüşmelerine giriştiler. Aç gözlü emperyalist Almanya yeni Rus hükümetinin derin zaafından azamî istifade hırsına kapıldı. Brest Litovsk Konferansında general Hofman'ın kılıç şakırtılarıyla eş anlamlı ortaçağ tavrı hâlâ hatırlanır. Her ne pahasına olursa olsun -bir iş yapabilmek için- barışa muhtaç olan Bolşevikler kabul edilmeyecek şartlara boyun eğdiler. Fakat dünya kamuoyu üzerinde, inançları hakkında propaganda yapmak için konferanstan geniş çapta yararlandılar. Kasten ortaya atılan Ukrayna meseleleri aleyhlerine hallolup anlaşma imzalandıktan sonra biraz soluk almaya vakit bulmadan birçok korkunç baş belâsı çıktı.

Bunların ayrıntılarına girişmeyeceğiz. Kolçak, Denikin, Yodeniç belâları, İtilâfın Kırım'a ve Mormanask'a, Japonlar'ın Sibiryaya hücumları hepimizin gözleri önünde oldu. Lenin, Trotsky ve arkadaşları eşsiz bir azim ve irade ile sarıldıkları kan ve ateş çemberi içinde, ülkülerinin büyüleyici etkisinden başka kaynakları olmaksızın, ihtilâlin meyvelerini iyi bir tarzda savunmayı başardılar. Yenildikleri sanıldığı sırada bütün düşmanlarını yendiler. Ve sonunda olumlu işlere girişme olanağını elde ettiler.

Ne yazık ki bu sırada, tarihte görülmemiş bir kıtlık ve ahlâk belâsı başlarına çöktü. Uzun süre buna karşı da mücadele ettiler. Aynı zamanda bütün dünya devrimine karşı yüklendikleri öncülük göre-

vini de yerine getirmekten uzak durmuyorlardı. 1919'da hareketsiz ve felçli bir durumda bulunan, derin bir çöküntü sonucu kısmen burjuvaziye alet olan İkinci Enternasyonel'in bıraktığı boşluğu doldurmak ve Marx'ın eserini ona lâyık bir tarzda sürdürmek için Üçüncü Enternasyonel adıyla Komünist Enternasyonel'in temellerini attılar. Belli başlı ulusların işçi temsilcilerini çevrelerinde toplayabildiler. Üçüncü Enternasyonel o zamanda umulmaz bir gelişme kaydetti. Bütün dünyada büyük küçük komünist partileri doğdu. Ve bunlar sosyal devrim akımlarına ciddî olarak hâkim oldular.

Yalnız, ilk Alman devrimi sırasında sanıldığı gibi, az zamanda dünya devrimi gerçekleştirilemediği için, iktisaden geri bir durumda bulunan Rusya'da, ülküye uygun bir yönetim kurmak mümkün olmadı. Hatta Bolşevik yöneticiler, bütün dünya sosyal devrim öncüleri ve bilgincilerinin oylarıyla köklü bir tarzda uyguladıkları sosyalist usullerinden fedakârlık yapmak zorunda kaldılar. Dış ticareti ve büyük sanayii devlet elinde toplamakla birlikte ticarete ve ziraatte ticarî, ziraî, sınaî serbestileri geri verdiler. Yeni iktisadî siyaset diye adlandırılan bu konuda özel köşemizde ayrıntılı bilgi vardır.

Ne var ki bütün güçlülere rağmen Rusya, sosyalist toplum yapısına doğru hızlı adımlarla ilerlemektedir. Üçüncü Enternasyonel'in dünya işçi hareketleriyle aktif bir tarzda ilgilenmesi sonucu, köhnemiş ve çağdaş ihtiyaçlara dar gelen burjuva yönetimi yerine her yanda, pek yakın bir gelecekte işçi ve köylü hükümetleri geçecektir. Almanya bu hedefe hızlı adımlarla ilerliyor. Orada bu devrim artık bir gün meselesidir.

Bütün dünya işçisi Rus devrimcilerine karşı şükran duygusu beslemektedir. Ve bu minnettarlıklarını kendi ülkelerinde devrimi başarmakla gösterecekler.

(AYDINLIK, Sayı:19, Kasım 1923)

(Seçme Yazılar- Şefik Hüsnü Değmer, Aydınlik Yayınları,1970, s.188-205)

Ekim Devrimi: Kadınlar için özgürlüğün şafağı!

M. İmran

“Kadının özgürlüğü, tüm insanlığın özgürlüğü gibi, yalnızca emeğin sermayenin boyunduruğundan kurtulmasıyla mümkündür.” **Clara Zetkin**

Marx ve Engels Komünist Manifesto’yu dünyayı değiştirme tutkusuyla kaleme almışlardır. Manifesto, insanlığın eşit ve özgür yaşayacağı komünist toplumun özlü ve çarpıcı bir anlatımıdır.

Manifesto, toplumsal değişimin öznesi ve öncüsü olarak işçi sınıfını görür ve ona şöyle seslenir: “Bütün dünyanın işçileri, birleşin!” Bu aynı zamanda burjuva özel mülkiyet dünyasına karşı bir meydan okumadır.

Marks’ın bu çağrısını kendine rehber edinen Lenin ve Bolşevikler öncülüğünde çeşitli milliyetlerden kadın-erkek Rus proletaryası, ütopya denilen şeyi gerçekleştirmeye yöneldi. Manifesto’nun şiarı, 1917 Ekim’inde hayata geçirildi. Erkek-kadın Rus işçi ve emekçileri proletarya diktatörlüğünü ilan ederek, ilk kez kendi kaderlerini ellerine aldılar. Ekim Devrimi sayesinde kadınlar ilk kez gerçek anlamda eşit haklara kavuştular. Patriarhal erkek egemenliği tarihin çöp sepetine atıldı. Dolayısıyla Ekim Devrimi, özel mülkiyet ve sınıfların ortaya çıkmasıyla özgürlüğünü yitiren kadının da gerçek manada özgürlüğünü kazandığı muhteşem bir altüst oluştu. Elbette bu süreçte on binlerce kadının mücadelesi ve emeği vardır.

Hollandalı feminist yazar ve politikacı Anja Meulenbelt, “Feminizm ve Sosyalizm” başlıklı eserinde, Çarlık Rusya’sında kadının içerisinde bulunduğu durumu şöyle resmetmektedir: “Rus kadınları aşırı baskı altındaydılar. İster proletaryaya ister aristokrat ve burjuva sınıflara dahil olsunlar, kocalarının özel mülkiyetinde kabul ediliyorlardı. Kadınlara yapılan baskılar, kötü davranışlar normal bir şey olarak kabul ediliyordu. Kendi başlarına mülk edinme hakkına sahip olmayan kadınlar, her şey için kocalarının iznini almak zorundaydılar. Hakim sınıf içinde kadınlara, kendi arzuları olmayan, işe yaramaz bebekler olarak bakılıyordu. Köylüler ise, kadına erkeğin yaşam arkadaşı olarak değil, sahip oldukları hayvanlardan biri gözünü bakıyorlardı. Sanayide çalışan kadınlar ise, ölmeden yaşayacak ücretler alıyor ve sömürülüyorlardı. Ataerkil alışkanlıklardan biri de, kız babası-

nın düğün gününde damadına gerektiğinde otoritesini kullanabilmesi için bir kamçı hediye etmesi idi. Rusya’nın bazı bölgelerinde kadınlar çarşaf giyiyorlar ve genç kızlar satılıyorlardı.” (s.68)

Kadinsız devrim olmayacağı bilinciyle hareket eden Bolşevikler, onların devrim mücadelesine seferber edilmesi ve esaret zincirlerinde kurtarılması faaliyetini parti çalışması açısından çok önemli görüyorlardı. Lenin kadın çalışmalarını küçümseyen anlayışları sert bir biçimde eleştiriyor, önemini şöyle vurguluyordu: “Eski efendi bakış açısını en son, en ince köküne kadar kurutmalıyız – partide ve kitleler içinde.”

Ekim Devrimi’nin ardından ise Lenin kadının toplumsal değişimlerdeki rolünü şöyle dile getiriyordu: “Milyonlarca kadın bizimle birlikte olmaksızın, proletarya diktatörlüğünü yürütemeyiz, komünist inşaya girişemeyiz. Onlara ulaşmanın yolunu aramalıyız, bu yolu bulmak için incelemeli ve denemeliyiz.” Bu bilinçle hareket eden Lenin, bolşevik kadın komünistlerin kadın çalışmalarına dair önerilerini hep önemsemiş ve ön açıcı olmuştur.

Nitekim 1917 Şubat Devrimi’nin ardından bolşeviklerin Petrograd Komitesi üyesi Vera Slutskaya’nın önerisi ve inisiyatifiyle işçi kadınlar arasında bir ajitasyon-propaganda çalışması bürosu kurulmuştu. Bu büro kadın işçilere ve asker eşlerine yönelik ajitasyon-propaganda faaliyeti yürütüyor, kadın işçilerin fabrika ve bölge toplantılarını düzenliyor, savaşa ve pahalılığa karşı kadın mitingleri örgüt-

lüyordu. Moskova’da ise İnessa Armand önderliğinde benzer çalışmalar yürütülüyor ve “Slişu Rabotnitsa” (İşçi Kadınının Yaşamı) adlı yerel bir gazete çıkarılıyordu.

Kadın kitlelerine dönük özgün bir çalışmanın öneminin altını çizen Lenin şunları söylüyordu:

“Komünist kadınların ayrı birlikleri yoktur. Komünist kadının yeri, tıpkı komünist erkeğin olduğu gibi, partide üyeliktir. Eşit yükümlülükler ve haklarla. Bu konuda hiçbir görüş ayrılığı olamaz. Ancak gerçeklere gözlerimizi kapayamayız. Parti, özel görevi en geniş kadın kitlelerini uyandırmak, onları partiyle bağlamak ve sürekli olarak onun etkisinde tutmak olan çalışma gruplarına, komisyonlara, komitelere, kollara, ya da başka nasıl adlandırılırsa adlandırılınsın, organlara sahip olmalıdır. Bunun için tabii ki, bu kadın kitleleri arasında tamamiyle sistematik bir çalışma yapmamız gerekiyor. Uyanan kadınları eğitmemiz ve Komünist Parti’nin önderliği altında proleter sınıf mücadeleleri için kazanmamız ve silahlandırmamız gerekiyor. Burada yalnızca fabrikada ya da ev ocağının başında bulunan proleter kadınları düşünmüyorum. Burada aynı zamanda küçük-köylü kadınları, çeşitli katmanların küçük-burjuva kadınları da aklımda. Onlar da hepsi kapitalizmin kurbanıdır ve savaştan beri de daha çok öyledirler. Bu kadın yığınlarının apolitik, asosyal, geri kalmış ruhu, faaliyetlerinin dar alanı, tüm yaşam tarzları birer olgudur. Bunları gözönünde bulundurmamak aptallık, hem de büyük aptallık olur. Onlar arasında çalışma yapmak için özel

organlar, özel ajitasyon yöntemleri ve örgüt biçimlerine ihtiyacımız var. Bu feminizm değildir, bu pratik, devrimci amaca uygundur.”

Bu bakış açısıyla Ekim Devrimi’nden sonra işçi ve köylü kadınlar arasında çalışmayı örgütleyecek Merkez Komitesi’ne bağlı bir kadın örgütlenmesi (Jenotyel) oluşturuldu. Jenotyel’in ilk başkanları Kollontay ile İnessa Armand’dı. Bu örgütlenme ile on yıl boyunca kadınların yeni bir toplumun inşasına katılımını sağlamak için özgün bir kitle çalışması örgütlendi.

Oluşturulan kadın çalışma grupları, Sovyet kadınlarının bilinçlenmesinde önemli bir rol oynadılar. Kadınlar çalışma hayatına katılmada mesafe almakla kalmadılar, erkek egemen anlayışa karşı durma, kendilerini savunma bilincine de vardılar. Bin yılların dışlanmışlığıyla özgüvenini yitirmiş, kendine biçilen pasif rolü içselleştirmiş kadınların bunu aşması kolay değildi. Kadın çalışma grupları yürüttükleri yaratıcı çalışmalarla, yaptıkları toplantılarla bu köhne anlayışı kırmayı başardılar. Bu sayede özgüven kazanan kadınlar sendikal çalışmalara dahil oldular, birçok bölgede örgütlenmelerin ve komiteleşmelerin oluşumunda öncülük yaptılar.

EKİM DEVRİMİ’NİN BAŞARDIĞI...

Bugün kadınların talep ettiği ve uğruna mücadele verdikleri haklara bakıldığında, kadınların bu hakları ilk kez Ekim Devrimi sürecinde kazanmış olduğunu görüyoruz.

Ekim Devrimi kadının toplumsal yaşamın her alanında eşitliğini yasal planda tanınmakla kalmamış, daha en başından bunun yaşam bulmasını sağlayacak adımlar atılmaya başlanmıştır. Kadının toplumsal üretime katılarak ekonomik bağımsızlığını kazanması, ev işlerinin karşılığı ödenmeyen bir angarya işi olmaktan çıkarılarak kamusal düzeyde kurumsallaştırılması, ideolojik planda ataerki kültüre savaş açılması vb., kadının gerçek anlamda özgürleşmesinin önünü açan adımlardan bazılarıdır.

24 Ekim (7 Kasım) 1917'de gerçekleşen Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin hemen ertesinde ve izleyen süreçte kadınları ve aileyi ilgilendiren bir dizi yasa çıkarılmıştır.

- Evlilik ve boşanma işlemleri, tarafların sadece başvurusuyla gerçekleştirilen basit bir işleme dönüşmüştür.

- Eşlere birbirinin soyadını alma veya her iki soyadını ortak kullanma hakkı tanınmıştır.

- Eşit işe eşit ücret yasalaşmıştır.

- Kadınların uzun çalışması yasaklanarak 8 saat ile sınırlandırılmıştır.

- Annelik ve ev kadınının ev içi faaliyetlerini, toplumsal üretimdeki çalışmaya denk, toplumsal fonksiyonlar olarak tanınmıştır.

- Kadınların yeraltı ve gece işlerinde çalışması yasaklanmıştır.

- Kadınları istenmeyen gebeliklerden kurtarmak amacıyla 1920 yılında kürtaj yasal hale getirilmiştir.

- Zina suç olmaktan çıkarılarak 1926 yılında nikâhlı ve nikâhsız beraberlikler eşit konuma getirilmiştir. Bu beraberliklerden dünyaya gelen çocuklar eşit kabul edilmiştir.

- 1922'de eşcinsellik yasak olmaktan çıkarılmıştır.

KAPİTALİZM KADIN SORUNUNU DÖNE DÖNE ÜRETİYOR!

Burjuva demokrasinin cinsiyet, din, ırk ve milliyet farkı gözetmeksizin "insanlar eşittir" ilanı bir yanılsamadan ibarettir. Sosyal eşitsizlik üzerine kurulu, küçük bir azınlığın demokrasisi demek olan burjuva demokrasinin insanları eşit ilan etmesi kitleleri aldatmak amaçlıdır. Ekim Devrimi'nin kazanımlarının basıncıyla burjuvazi, 1948 yılında BM'de İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin kabul etti. Bildirge'de "Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi ya da başka bir inanç, ulusal ya da sosyal köken, mülk, doğum ya da diğer statülerden bir ayırım gözetmeksizin bu Bildirge'de yer alan bütün hak ve özgürlüklerden yararlanabilir" diyor.

Ancak Bildirge'nin kağıt üzerinde söylediklerinin kapitalist düzen altında bir karşılığının olmadığını, kadın sorunu dahil her türden eşitsizlik ve ayrımcılığın

giderek daha da derinleştiğini biliyoruz. Nitekim Dünya Ekonomik Forumu'nun 2017 tarihli raporuna göre, dünyada cinsiyet eşitsizliğinin kapanacağı yıl 2186 olarak belirtilmektedir. Yani 166 yıl sonra!

Birleşmiş Milletler ve UNICEF raporlarına bakıldığında, sınırlı da olsa dünyada kadınların yaşadığı sorunlara ilişkin bazı verileri görmek mümkün:

- Dünyada 740 milyon kadın kayıt dışı işlerde çalışıyor. Sosyal koruma ve kamu hizmetlerinden yararlanamıyor ve altyapısı olmayan yerlerde yaşıyor.

- UNICEF 2014 raporlarına göre, dünyada 15 yaş altı 250 milyon kız çocuğu evlendiriliyor.

- Kadın işi görülen ücretsiz bakım ve ev işlerinde kadınlar erkeklerin 2,6 katı daha fazla çalışıyor.

- Kadınların üçte biri erkeklerin fiziksel ve cinsel şiddetine maruz kalıyor.

- Dünyada okuma-yazma bilmeyen, temel eğitime ulaşamayan kadınların oranı yüzde 60.

- 60 ülkede kadınlar milliyetini değiştirme, oy verme, mülk sahibi olma, eğitime erişim gibi haklardan yoksun.

- 83 ülkede yapılan araştırmaya göre, kadınlar erkeklere kıyasla yüzde 10-30 oranında daha az kazanıyor.

- Gerici inanç ve geleneklere nedeniyle 133 milyon kız çocuğu sünnet ediliyor.

- Dünyada kadınların siyasete katılımı, parlamentolarda temsiliyet oranı yüzde 22.

- 29 ülkede yasal olarak erkeklerin evin reisi kabul ediliyor. Bu ülkelerde kadınların resmi belgeleri alma, çalışma ya da banka hesabı açma gibi hakları bulunmuyor.

- 77 ülkede eşcinsel ilişkiler suç görülüyor. Bu anlayış şiddete, keyfi tutuklamalara ve ayrımcılığa yol açıyor.

Kadının kapitalist sistemden kaynaklı yaşadığı çok daha fazla sorunu sıralamak mümkün. Bu sorunların gerisinde her türlü eşitsizliğin kaynağı olan kapitalist özel mülkiyet düzeni duruyor. Bu sistem binlerce yıllık geçmişi olan bu sorunu yeni temeller üzerinde döne döne üretiyor. Burjuva demokrasinin beşiği sayılan en gelişmiş kapitalist ülkeler de dahil dünya ölçüsünde büyüyen kadın hareketliliği, bu sistemin kadının özgürlüğü ve eşitliği sorununda mesafe almak bir yana, giderek daha da ağırlaştırdığını ortaya koyuyor.

İnsanlığın tüm çözümsüz sorunları gibi temel bir toplumsal sorun olan kadın sorununun çözümü de yeni Ekimler'den geçiyor. Emeğin sermayenin boyunduruğundan kurtulması mücadelesinde yerlerini alan işçi ve emekçi kadınlar, böylece kendi özgürleşmelerinin yolunu da açacaklardır.

“Bir cenderenin içindeyiz!”

Gebze'den kadın işçiler pandemi sürecinde yaşadıklarını ve karşılaştıkları sömürü, baskı ve şiddeti Kızıl Bayrak'a anlattı.

Pandemide artan sorun olarak maddi imkanlarımızın düşmesini söyleyebilirim. İhtiyaçlarımıza güç yetiremiyoruz. Pandemi bizi bu açıdan çok yıprattı.

PETROKİMYA İŞKOLUNDAN BİR KADIN İŞÇİ ***

Tayaş Gebze'de bulunan bir gıda fabrikası. Normalde üç vardiya çalışıyoruz. Pandeminin en yoğun döneminde -güya önlem adına- bir vardiyayı kaldırdılar. İki vardiya düştük. Fakat 12 saat çalıştık. Koronavirüse karşı bağışıklık sisteminin güçlü olması gerektiği söyleniyor. Bizler 12 saat çalıştırıldık. Ne yeterli uyku uyuyabildik ne yeterli beslenebildik. Sağlığımızla oynadılar.

Tayaş'ta pek çok arkadaşımız virüs kaptı. Test yapmadılar, daha yeni antikor testlerine başladılar. Bu da tam bir fiyasko. Bizlere bu testlerden verdiler, evde deniyoruz. Kan damlatıp çizginin çift mi tek mi olduğunu görmeye çalışıyoruz. Pozitif olup olmadığımızı bu yolla öğrenmeye çalışıyoruz.

Çalışma koşullarımız salgınla mücadele edecek durumda değil. Tek vardiyada dahi yemek, çay, sigara alanları dolup taşıyor, yeterli geniş alan yok. Fabrika yönetiminin çözüm adına yaptıkları göstermelik. Bahçede mesafeli oturmak için plastik sandalyeler getirildi, dengeli değil tabii, üzerinde oturamıyoruz. Normal koşullarda tuvalet ihtiyacımız dahi yönetimin belirlediği dakikalarla ölçülüyor. Onların belirlediği süreyi aştığında sıkıntı oluyor. Bize bu koşulları yaşatanlar zaten, virüse yakalanıp yakalanmamızı önemsemiyorlar. Tek önemsedikleri bizlerden sağladıkları kazanç.

TAYAŞ'TAN BİR KADIN İŞÇİ

Pandemi döneminde fabrikaya borçlandık. Bayramda erzak, çikolata, harçlık gibi şeyler verilir. Patronlar bizlere borç kağıtlarını verdiler. Elimize doğru düzgün bir maaş geçmedi. Şimdi mesailere zorluyorlar. Mesailere "gönüllü" kalanlardanım; borçlarımı kapatmak, elimize daha fazla ücret geçmesi için. Her şey ateş pahası, önümüz kıs. Çocuğumun ihtiyaçları için alışveriş yaptım, aldığım para olduğu gibi gitti.

Şimdi tekrar mesailerini gözlüyorum. Kızımı mutlu etmek istiyorum ama onun ihtiyaçları ve isteklerini karşılamak için de sürekli mesailere gitmek durumunda kalıyorum. Zaten çalışmam nedeniyle çok fazla zaman geçiremiyorum bir de mesailer olunca yüzünü göremez oluyorum. Kızım ona aldığım giysilere sevinirken, bundan dolayı mesaiye kalmam gerektiği için üzülüyor. Bir de bu koronavirüs sürecinde eğitimden geri kaldı. Kimi aileler bilgisayar, tablet alabildi fakat ben evdeki televizyonda EBA sistemini bile kuramadım. Çocuğumun eğitimden geri kalması, benim için şiddet.

PETROKİMYA İŞKOLUNDAN BİR KADIN İŞÇİ ***

Ben kadınların yoğun olduğu bir metal fabrikasında çalışıyorum. Kadın işçi sayısı fazla olmasına rağmen saha liderliği, ekip liderliği gibi sorumlulukları genelde erkeklere veriyorlar. Çünkü erkekler daha baskıcı davranıyor, kadın işçiler üzerinde taciz de dahil olmak üzere birçok baskı ve şiddet türünü kullanıyorlar. Ayrıca, fabrikada erkeklerle aynı işi yapsak dahi daha düşük ücret alıyoruz. Bu da kadın işçiler olarak karşılaştığımız bir şiddet türü.

Örneğin çalıştığım yerde bir kadın arkadaşımız, başka bir erkek tarafından üretim alanında fiziki şiddete maruz bırakıldı. Ancak erkeğe hiçbir yaptırım uygulanmadı, kadın ise hem sorguya çekildi hem de sürgün yedi, görev yeri değiştirildi. Yani şiddet uygulayan erkek adeta mükâfatlandırıldı, gerine gerine geziyor fabrikada.

Fabrikada kadınlar olarak karşılaştığımız sorunlar o kadar fazla ki. Mesela ben bu fabrikaya girerken boşanmış olduğum halde "evliyim" demek zorunda kaldım. Buna rağmen çok fazla taciz ve sarkıntılığa maruz kaldım. Sözlü sataşma, cinsel kimliğimize dönük alay ve aşağılama ile çok fazla karşılaşıyoruz. Ancak bunların üstü idareciler tarafından fabrikanın adı çıkmasını diye örtülüyor.

Diğer taraftan özellikle pandeminin yarattığı tabloda aldığımız maaş hiçbir şeye yetmiyor. Geçinemediğimiz için fazla mesai yapıyoruz. Bu sefer de ücretin yarısı vergi kesintilerine gidiyor. Yani bir cenderenin içindeyiz.

METAL İŞKOLUNDAN BİR KADIN İŞÇİ

Baskıya, şiddete, sömürüye karşı 25 Kasım'da mücadeleye!

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele Günü yaklaşıyor. İşçi ve emekçi kadınlar olarak 25 Kasım'ı pandeminin alınmayan önlemler yüzünden tüm ülkeyi sarstığı, ekonomik krizin derinleştiği, kadın cinayetlerinin, şiddetin, çocuk istismarının, açlık ve yoksulluğun katlanarak arttığı bir süreçte karşılıyoruz. AKP iktidarının gerici politikalarının bu süreçte işçi ve emekçi kadınlar üzerindeki yansımalarını ise istatistiksel verilerden net olarak görebiliyoruz.

AKP iktidarı, kadın cinayetleri oranının azaldığını büyük bir yüzüzlükle açıklasa da cinayetlerin azalmadığını, aksine katlanarak arttığını her gün görüyoruz, yaşıyoruz. Yapılan araştırmalar pandemi sürecinde kadına yönelik şiddetin %28 oranında arttığını gösteriyor. Son 17 yılda ise kadın cinayetlerinin %344,5 oranında arttığını, 2020 yılının ilk dokuz ayında 369 kadının katledildiğini ortaya koyuyor. 2020 Cinsiyet Eşitliği raporuna göre ise Türkiye'nin 153 ülkeden 130. sıradada olduğunu görüyoruz.

Pandemi ile beraber çocuk istismarını meşrulaştırmaya yönelik yürütülen gerici politikalar nedeniyle çocuk yaşta evlilikler dünya genelinde artmış durumda. Öyle ki, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) tarafından yapılan açıklamada, "Covid-19 nedeniyle 2020-2030 yılları arasında şu anki hesaplamalara ek olarak 13 milyon çocuk yaşta evlilik olabilir." deniliyor.

Cinayet, şiddet, taciz ve tecavüz suçunu işleyenlerin birçoğu ise ya tutuksuz 'yargılanıyor' ya da yargı süreci bile işletilmiyor. Tıpkı İpek Er'e tecavüz ettikten

sonra devletin kendisini tutuklamayacağına belirterek tehdit eden ve ölümüne sebep olan uzman çavuş Musa Orhan örneğinde olduğu gibi. Tıpkı Aleyna Çakır'ı döverek öldürürken video kaydına alan Ümit Can Uygun örneğinde olduğu gibi. Cinayetlerin, taciz ve tecavüzün bizzat devlet politikası olduğuna dair bu ve bunlar gibi daha sayısız örnek verilebilir.

İstanbul Sözleşmesi'nin iptaline yönelik çalışmalar da yaratılmak istenen itaatkâr toplum modelinde emekçi kadınlara biçilen rolü pekiştirmenin bir yolu olarak görülüyor.

Diğer yandan pandemi ve artan ekonomik krizin yoksullaştırdığı milyonların yarısından fazlasını yine işçi ve emekçi kadınlar oluşturuyor.

Yoksulluk sınırının altında yaşayan ortalama 11 milyon emekçinin yarısından fazlasını kadınlar oluşturuyor. Yoksul kadınların ise %84,6'sı çalışmazken, %15,4'ü çalışma yaşamına katılabiliyor.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)'e bağlı Genel-İş Sendikası'nın 2020 kadın emeği raporuna göre işsiz kadın sayısı 2014'ten 2019 yılına ka-

dar %20 artış göstermiştir. 2020 İşsizlik ve İstihdam Görünümü Raporuna göre ise kentsel genç kadın işsizliği %32 civarındadır. Pandemi sürecinde de işten atılan ilk kadın işçiler olmuştur. 2019 yılında 500 bin kadın ise ev içi bakımı nedeniyle işinden ayrılmak zorunda kalmıştır.

Çalışan kadınların ise %34,4'ü kayıt dışıdır (2020 yılı verileri). Pandemi sürecinde ortaya çıkan bu tablonun vahimliği kadın işçilerin çalışma şartlarında da kendini göstermiştir. Birçok kadın işçi, bu süreci fırsata çevirmeye çalışan patronlar tarafından sağlık açısından uygun olmayan ortamlarda, maske dahi verilmeden, uzun saatler boyunca çalıştırılmaktadır.

Yine Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu'nun (KESK) 2020 yılı araştırmalarına göre kadınların %59'u iş yerinde mobbinge uğruyor, %39'u yasal haklarından dahi mahrum bırakılıyor. Çocuk bakım hizmetlerinin yetersiz olduğunu, kamu kreşlerinin olması gerektiğini belirten kamu çalışanı kadınların oranı ise %94.

Bilindiği üzere sağlık alanında kadın çalışanlar önemli bir yer tutuyor. Pande-

mi sürecinde daha yoğun ve uzun süreli çalışma koşulları, tüm sağlık çalışanlarının ellerinden alınan izin ve emeklilik hakları düşünüldüğünde, kadın çalışanlar için sağlık açısından olumsuz etkileyecek birçok sorun ortaya çıkmaktadır.

Öte yandan, işçi ve emekçi kadınlara dayatılan yaşam koşullarına, sermaye iktidarının kadınları köleleştirmeye dönük gerici politikalarına, çocuk istismarının meşrulaştırılmasına, İstanbul Sözleşmesi'nin iptali tartışmalarına karşı emekçi kadınlar her seferinde sokaklara inmektedir. Devletin ikiyüzlü 'evde kal' politikalarına karşı, yaşadıkları baskı, sömürü ve şiddet karşısında binlerce emekçi kadın pandemi koşullarında meydanlara inerek yanıt verdiler.

Fakat, yaşamakta olduğumuz kapitalist düzende özgürlük ve eşitlik talebimizin hiçbir zaman gerçekleşmeyeceğinin bilincinde olarak hareket etmemiz gerekiyor. Çünkü kapitalist sömürü düzeni, işçi ve emekçi kadınlara vurulan kölelik zincirlerini sürekli yeniden üretmektedir. Sınıflı toplumlar var oldukça sömürü de şiddet de var olacaktır.

Tam da bu nedenle işçi ve emekçi kadınlar olarak bu 25 Kasım'da da özgür ve eşit bir dünyanın sosyalizmde mümkün olduğu bilinciyle hareket etmeli, yaşamak için sosyalizm mücadelesini büyütmek yolunda adımlar atmamızdır. Kadın cinayetlerine, şiddete, tacize ve tecavüze, çocuk istismarına, güvencesiz çalışmaya karşı 25 Kasım'da mücadeleyi büyütelim!

Yaşamak için sosyalizm!

25 Kasım'da mücadeleye!

İŞÇİ EMEKÇİ KADIN KOMİSYONLARI

21 kadın öldürüldü, 8 "şüpheli ölüm"

de boşanmak istemek, barışmayı reddetmek, evlenmeyi reddetmek, ilişkiyi reddetmek gibi kendi hayatına dair karar almak isterken öldürüldü. 12 kadının hangi bahaneyle öldürüldüğünün tespit edilememesi, kadına yönelik şiddetin ve kadın cinayetlerinin görünmez kılınmasının bir sonucudur. Kadınların kim tarafından, neden öldürüldüğü tespit edilmedikçe; adil yargılama yapılmayıp şüpheli, sanık ve katiller caydırıcı cezalar almadıkça, önleyici tedbirler uygu-

lanmadıkça şiddet boyut değiştirerek sürmeye devam ediyor."

TÜİK KADIN İŞSİZLİĞİNİN GERÇEK BOYUTUNU GİZLİYOR

Raporda, TÜİK'in "ev işleriyle meşgul kadın" istatistiklerinin kadın işsizliğinin gerçek boyutunu gizleme işlevi taşıdığına şöyle dikkat çekildi:

"Bu ay TÜİK'in açıkladığı verilere göre, 'ev işleriyle meşgul' kadınların sa-

yısı bir önceki yıla göre 1 milyon 285 bin azaldı. Böylece TÜİK'e göre işgücü dahi sayılmayan kadınların sayısı Temmuz 2020'de 10 milyon 201 bin oldu. TÜİK'in verileri bu şekilde açıklaması, kadın işsizliğinin gerçek boyutunun üzerini örtmeye çalışmaktır. Çalışma hayatına alınmayan ya da istihdamdan uzaklaştırılan kadınlar toplumda oluşan toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılık, şiddet ve kadın cinayetleri tehlikelerine karşı daha korunmasız hale gelmektedir. Ulaşılabilen veriye göre kadınların 4'ü bir işyerinde çalışıyor ve 17 kadının çalışma durumu bilinmemektedir."

AKP-MHP rejiminin kadın düşmanı politikalarıyla tırmanan kadın cinayetlerine Ekim ayında yenileri eklendi. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu (KCDP) 2020 Ekim raporuna göre Ekim ayında 21 kadın öldürüldü, 8 kadın şüpheli şekilde ölü bulundu.

Devletin kadın cinayetlerine ilişkin bilgiler açıklamakta zorunlu olduğu halde bunu yapmadığı belirtilen raporda Ekim ayı kadın cinayeti verileri şöyle açıklandı:

"Bu ay 21 kadın cinayeti işlenmiş, 8 kadın şüpheli bir şekilde ölü bulunmuştur. Öldürülen 21 kadından 12'sinin neden öldürüldüğü tespit edilemedi, 9'u

Eşit, parasız, bilimsel ve ulaşılabilir bir eğitim için...

YÖK düzenine karşı mücadeleye!

Türkiye’de devrimci gençlik hareketi özellikle 70’li yıllarda belirgin bir ivme kazanmış, kendi tarihinin en güçlü dönemini yaşamış ve 70’li yıllarda yükselen toplumsal mücadele içerisinde belirgin bir yer tutmuştur. Tam da bu nedenle, toplumsal mücadeleyi ezmek için devreye sokulan 12 Eylül askeri faşist darbesinin hedefinde gençlik hareketinin özel bir yeri olmuştur.

Faşist cuntanın 12 Eylül darbesinin hemen ardından 1981 yılında Yükseköğretim Kurulu’nu (YÖK) kurması bu bakış açısının ilk ürünüdür. YÖK, sermaye devletin gençliği “ehlileştirmek” amacını hayata geçirmek, gençlik mücadelesini baskı ve zor kullanarak ezmek için kuruldu. Kısacası üniversitelere dönük darbenin adı YÖK oldu!

YÖK, 1981 senesinde kurulmasının hemen ardından ilk icraatlarını devreye soktu. 1983 yılında düzenlenen 1402 sayılı sıkıyönetim kanunu ile akademi- de ihraçlar başladı, akademik personelden, devlet memuruna kadar binlerce emekçi tek gecede ihraç edildi. İkincisi olarak, YÖK’ün kurucusu ve ilk başkanı İhsan Doğramacı tarafından, Türkiye’nin ilk özel üniversitesi olan Bilkent Üniversitesi 1984 senesinde kuruldu. Bilkent Üniversitesi pıtrak gibi çoğalacak olan ve eğitimde ticarileşmenin en somut adımlarını oluşturan özel üniversitelerin ilki olmuştur.

1992 senesine kadar sermayenin eğitim alanındaki politikalarını YÖK eliyle üniversitelere taşıyan İhsan Doğramacı, yerini ‘92 yılında Mehmet Sağlam’a bıraktı. Mehmet Sağlam’ın ardından ise 95-2003 tarihleri arasında YÖK başkanlığına Kemal Gürüz getirildi. Kemal Gürüz, Türkiye’nin 1998 yılında gündeme gelen ve eğitimde neo-liberal dönüşüm sürecinin önemli bir ayağını oluşturan Bologna sürecine entegre olmasında önemli bir rol oynamıştır. Aynı yıllarda yükseköğretimde har(a)ç uygulaması tekrardan gündeme gelmiştir. Zaten 6 Kasım 1981 tarihli Yükseköğretim Kanunu’nda yer alan har(a)ç uygulaması 1996 senesinde üniversite har(a)çlarına yapılan %300 oranında zamla yeni bir boyut kazanmıştır. Bu saldırıya karşı gençlik hareketinin yanıtı direniş oldu. İstanbul ve Ankara başta olmak üzere birçok kentte üniversite öğrencileri har(a)çlara karşı çeşitli

eylemler gerçekleştirdi. Har(a)ç zamlarına karşı başlayan eylemler eşit-parasız eğitim talebiyle büyümüş ve eylemlerin zirve noktası 29 Şubat 1996’da gerçekleştirilen İstanbul Üniversitesi ve 23 Mart 1996 yılında gerçekleştirilen Ankara Üniversitesi DTCF işgalleri olmuştur.

YÖK’ün kuruluşunun 39. yılındayız. YÖK başkanlarının isimleri değişse de YÖK’ün kuruluş amacındaki misyonu yerli yerinde duruyor. AKP-MHP iktidarı üniversiteleri kendi çürümüş ideolojilerine ve sömürü düzenlerine uygun bir şekilde yeniden inşa etmeye çalışıyor. Bu çabanın sonuçlarını 20 yılda daha köklü bir şekilde değişime uğrayan yükseköğretim tablosu üzerinden açıkça görebiliyoruz. Üniversitelerde gerici kurumsallaştırılıyor. Çetelerin, gerici taret ve vakıfların önü açılıyor. Üniversite kampüsleri külliyelere çevriliyor, millet bahçeleri açılıyor. Dinci-gerici iktidarın maşaları, tepeden atamalar ile üniversitelere yerleştiriliyor. Polis-ÖGB iş birliği ile üniversitelerdeki ilerici birikim baskı altına alınmaya çalışılıyor. Özellikle 2015 sonrası YÖK yönetmeliklerinde yapılan değişiklikler ile getirilen yasakları, soruşturmalar, cezalar, uzaklaştırmalar ve okuldan atma gibi uygulamalarla ilerici-devrimci öğrenci ve öğretim görevlileri teslim alınmaya çalışılıyor. 1980 yılında 1402 kanunu ile kendini gösteren faşizm, şimdilerde Kanun Hükmünde Kararname olarak karşımıza çıkıyor.

Devletten yana olmayan herkes terörist ilan ediliyor, ilerici akademisyenler tek gecede mesleklerinden ihraç ediliyorlar. 80 darbesinde asker postalları ile ezilen akademisyen küppeleri şimdilerde polis postallarının altında eziliyor.

Tüm bunlarla birlikte eğitim alanı tamamen sermayenin eline devredildi. Ortaöğretim ve yükseköğretimde devlet okullarına bütçe ayrılmazken, özel okullara düzenli olarak teşvikler yapılıyor. “Her ile bir üniversite yapacağız” politikası akademiye ayaklar altına aldığı gibi özel üniversitelerin de önünü açıyor. Bu uygulamalar ile üniversiteler pıtrak gibi çoğalıyor, diplomalı işsizler ordusu her geçen gün daha fazla büyüyor. Özel üniversiteler ile eğitim alanı tamamen paralı hale getirilirken, eşitsizlikler gün be gün derinleşiyor. Artık hem öğrenci hem işçi olmak o kadar yaygın bir hal aldı ki, yapılan araştırmalar bir üniversite öğrencisinin gününün 7 saatini işte 2 saatini ise okulda geçirdiğini ortaya koyuyor.

Koronavirüs süreci ise çürümüş eğitim sisteminin adeta aynası oldu. Bu süreçte eğitimin daha da eşitsiz, ulaşılabilir ve anti-bilimsel olduğunu gördük. Bakanlıklardan daha fazla bütçe aldıklarını söyleyen ve bununla övünülen devlet üniversitelerinin hiçbir alt yapısı olmadığı ortaya çıktı. YÖK, bu sürecin inisiyatifini her üniversitenin kendi yönetimine devretti. Ancak üniversite yönetimlerinde öğrenci, öğretim görevlisi ve üniversite çalışanları değil tepeden atanan yönetim

kadrosu ile üniversiteleri fabrikalarının arka bahçesi haline getiren sermayedarlar var. Üniversitelerin temel bileşenlerine sorulmadan alınan her kararın ise bir amaca ve çıkara hizmet ettiğini her geçen gün artan mağduriyetlerden görebiliyoruz. Yine bu süreçte YÖK, koronavirüs felaketini fırsata çevirerek akademisyenleri hedef alan yeni disiplin maddelerini yürürlüğe koydu. Bu maddeler ile akademisyenlere yönelik fişleme, baskı ve yasaklamalar daha da artmış oldu. Kısacası üniversiteler sermayenin çıkarlarına göre şekillenirken bir yandan da düzenin bekası için ideolojik bir kuşatma altında tutuluyor.

Fakat ne yaparlarsa yapsınlar üniversiteleri teslim alamayacaklar. Bu gerçeği 95-96 har(a)ç eylemlerinde gördük. Bunu üniversite işgallerinde, bölünme sürecinde, yemekhane boykotlarında, ODTÜ Kavaklık direnişinde ve tarihte binlere öğrencinin katılımı ile protestolara konu olan 6 Kasım eylemlerinde gördük, görmeye de devam ediyoruz.

Bugün, gençlik hareketinde yaşanan gerilemeden kaynaklı olarak 6 Kasım YÖK protestoları gençlik örgütlerinin eylemlerine daralmış olsa da bu ablukanın dağıtılacağını çok iyi biliyoruz. Hiçbir zaman istedikleri dikensiz gül bahçesini yaratamayacaklar! Eşit, parasız bilimsel ve ulaşılabilir bir eğitim için YÖK’e ve YÖK düzenine karşı mücadeleyi yükseltelim!

M. NEVRA

Kafkaslar'da savaş ve Dağlık Karabağ sorunu

A. Serhat

Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte yer yer etnik çatışmalara sahne olan Kafkaslar çok sayıda etnik topluluğu ile milliyeti barındırması ve jeo-stratejik konumuyla biliniyor. Sovyetler Birliği çatısı altında 70 yıl boyunca barış içinde yaşayan bu halklar, son otuz yılda kökleri 17. yüzyıla uzanan anlaşmazlıklar nedeniyle karşı karşıya gelmektedirler. Çatışmaları körükleyen ve savaşa evrilmesine neden olan bölgedeki gerici burjuva sınıflar ve onların kirli çıkarları olsa da, Türkiye, İsrail ve İran gibi gerici bölge ülkeleri ile ABD, Rusya, Fransa ve Almanya gibi emperyalist devletler de bu kirli savaşın birer tarafındırlar. Her birinin farklı saiklerle dahil olduğu bu savaş, bölge halklarına acı ve gözyaşı olarak fatura edilirken, savaş ağalarının kasalarına ise akan milyon dolarlar ve bölgedeki alan hakimiyeti olacaktır.

Bugünkü Dağlık Karabağ, Aras ve Kür İrmakları ile Gökçe Gölü arasındaki dağlık alan ve ovalardan oluşmaktadır. Bölgenin en önemli özelliği zengin yeraltı kaynakları ve bölge ülkelerini stratejik bir noktadan gözetlemeye uygun konumudur. Daha somut olarak şöyle de söylenebilir: Dağlık Karabağ, Güney Kafkasya'nın gözü-kulağıdır ve başta Ermenistan olmak üzere bütün bir Azerbaycan ve İran buradan gözetim altında tutulabilir. Ayrıca uzak ve yakın Asya piyasaları açısından da oldukça stratejik bir geçiş bölgesi durumundadır.

16., 17 ve 18. yüzyıllar arasında Saferiler, Osmanlılar ve Ruslar arasında, öncesinde Moğollardan Selçuklulara ve sayısız beylikler eliyle sıklıkla el değiştiren bölgenin egemenliği en son 1826 yılında Çarlık Rusya'sına geçer. Birinci Dünya Savaşı öncesinde kısa süreliğine Osmanlıların denetimine girer. Savaşta çöken Osmanlılardan bölgenin kontrolünü İngilizler alır ve Azerilere bırakırlar. Fakat ortada henüz devlet denilebilecek bir yapı yoktur.

Nüfusunun yüzde 65'ini Ermenilerin oluşturduğu, Azerilerle beraber farklı etnik topluluklarının da yaşadığı Karabağ her ne kadar Azerbaycan'a ait gibi görünse de, özünde Ermenilere ait bir toprak parçasıdır. Bir başka önemli tarihsel olgu da, Ermenilerin bu bölgeye yaklaşık yüz yıl önce Anadolu'dan göçüp gelmiş olmalarıdır.

Sovyetler Birliği'nin bileşenleri olarak Ermenistan ve Azerbaycan arasında Dağlık Karabağ hiçbir zaman ciddi bir problem olmamıştır. Bölge halkları tarihlerinde en barışçıl dönemlerini Sovyet yönetiminde yaşamışlardır. Azerbaycan'a bağlanan Karabağ'a geniş bir özerk bölge statüsü tanınmıştır. Stalin tarafından böyle bir karar verilmesini spekülatif yorumlara malzeme edenler olsa da bu, sorunun gerçek mahiyetini anlatmayan zorlama bir yorumdur. Güney Kafkasya'da Azerbaycan ve Ermenistan devletleri hiçbir zaman olmamış ve bu halklar hep farklı egemenliklerin altında yaşayagelmışlerdir. Bu ulusların tarih sahnesinde yer almaları ve devlet kurabilmeleri Ekim Devrim ve Sovyetler Birliği'nin bu halklara armağanıdır. Anılması gereken bir başka tarihsel olgu da, Dağlık Karabağ'da yaşayan Ermeniler başta olmak üzere diğer etnik toplulukların Ermenistan'ın ve Azerbaycan'ın egemenliği altında yaşamak istememeleridir. Dağlık Karabağ halkı bağımsız yaşamak istemekte, her iki ülkenin de egemenliğini özü itibarıyla reddetmektedir. Son otuz yıldır Ermenistan'ın kontrolünde olması da bu durumu çok değiştirmemiştir.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla beraber Ermenistan ve Azerbaycan bağımsız devletler haline gelmiştir. '91 yılında yaşanan savaşın ardından bölge Ermenistan'ın kontrolüne geçmiştir. Dağlık Karabağ 18 bin metrekarelik Karabağ bölgesi içinde 4.400 metre karelik bir alana tekabül etmektedir.

Üçüncü kez iki ülkeyi karşı karşıya getiren ve binlerce insanın ölümüne, yüzbinlercesinin yurtlarından edilmesine sebep olan Dağlık Karadağ bugün 1991 ve

2016 yıllarında yaşananlardan daha yıkıcı bir savaşa ev sahipliği yapıyor. Bölgedeki siyasal atmosfer şu an Azerbaycan için uygun görünse de, savaş ortamlarında dengelerin çok hızlı değişebileceğini unutmamak gerekiyor. Hele de günümüz dünyasındaki istikrarsızlık ortamında bu fazlasıyla böyledir. Azerbaycan ordusunun hızla ilerlemesi, buna karşın Ermeni güçlerin düzenli bir biçimde alan boşaltarak dağlara çekiliyor olması, Azerbaycan için henüz bir zafer anlamına gelmiyor. Türk ordusunun tüm imkanlarıyla desteklediği Azerbaycan ordusu elde ettiği kimi taktik başarılarla hedef büyütmüş olsa da, savaşın uzaması Azerbaycan için telafisi mümkün olmayan sonuçlar yaratabilir. Aynı şey Ermenistan ve işbirlikçi Paşinyan için de geçerlidir.

Başta Rusya olmak üzere Fransa ve ABD'nin göstermelik ateşkes girişimleri kısa sürede boşa düşmüştür. Kalıcı bir ateşkesin sağlanması için çok fazla bir çaba da harcanmamıştır. Kesin sonuçlar doğurmamış ve henüz kontrol edilebilecek sınırlarda yaşanan çatışmaların devamı konusunda zımnî bir anlaşmanın olduğu bile düşünülebilmektedir. Elbette ateşkesin uygulanmasını baltalayan AKP-MHP rejiminin uğursuz rolünü de unutmamak gerekir.

Azerbaycan'daki Aliyev hanedanlığı Ankara'daki ruh ikizinden çok etkilenmiş olacak ki, Laçın koridorunu almadan Şuşa şehrine Azerbaycan bayrağı dikmeden savaşın bitmeyeceğini ilan edebiliyor. Ne var ki, bazı bölgelerde verdikleri ciddi kayıpların ardından Azeri ordusunun daha temkinli davranmaya başladığı ve hızının kesildiği görülüyor. Bu arada toplumda hızla değişen politik atmosfer

Aliyev için ürkütücü bir hal almış olacak ki, Erdoğan'dan Putin'le görüşmesi için ricacı oldu ve ele geçirdikleri yerleri elde tutmak kaydıyla -hanedanlığının devamı açısından bu olmazsa olmazdır- barış masasına oturacağı mesajını ilettiler. Masanın kurulup kurulmayacağını göreceğiz. Fakat toplumdaki beklentileri yükseltip zaferler vaat etmek kulağa hoş gelse de, bu başarısızlığında yaratacağı sonuçlar o derece hazin ve yıkıcı olabilecektir.

Bu arada Azerbaycan ikmal hatlarında büyük sorunların olduğu, hücum kuvvetlerinin yorgun düştüğü haberleri gelmeye başladı bile. Kimi alanlarda Azerbaycan ordusunun lojistik açıdan sıkıntılar yaşadığı ve saldırıya açık hale geldiği de ifade ediliyor. Buna rağmen büyük bir propaganda eşliğinde Azerbaycan ordusunun savaş taktiklerine tarihsel göndermeler (Osmanlı ordularının hilal biçimindeki savaş düzeni kastediliyor) yapılarak zafer naraları atılıyor ancak bu hiç de kolay görünmüyor.

Kuşkusuz Azerbaycan askeri ve savaşın finansmanı açısından Ermenistan'dan fazlasıyla güçlüdür. Ne var ki savaşlar bazen askeri üstünlüğe rağmen kaybedilebilir ki, tarihte bunun birçok örneği vardır. Ayrıca Dağlık-Karabağ gibi bir bölgenin kaderi tek başına Azerbaycan'a bırakılmaz. Bırakılsa da bu sadece yeni kapışma için geçici bir mola olacaktır. Çünkü emperyalist güçlerin ve gerici bölge ülkelerinin kirli emelleri için bu tür çatışma alanlarına her dönem ihtiyaçları olacaktır.

Halklar arasında gerçek ve kalıcı bir barışın bu güçler tarafından istenmeyeceği bütün açıklığıyla ortadadır. Sovyetler Birliği'nin yüz yıl önce ulusal sorunun çözümü konusunda hayata geçirdiği pratik deneyim ise biricik yol olarak hala da güncelliğini korumaktadır.

Halklar arasındaki sorunlar hiçbir zaman emperyalistlerin ve gerici bölge ülkelerinin uyduları haline gelinerek çözülememiştir ve asla da çözülemeyecektir. Dolayısıyla Dağlık Karabağ sorunu da ancak emekçi Ermeni ve Azeri halklarının kardeşçe elele vererek güney Kafkasya'yı bir barış havzasına çevirmesiyle çözülebilir. Bu da ancak ve ancak bütün emperyalistler ile gerici işbirlikçilerini Dağlık Karabağ'dan söküp atmak ve yeni Sovyet cumhuriyetleri yaratmakla mümkündür.

ABD seçimleri ışığında kapitalizm gerçekliği

D. Meriç

Kapitalizmin kabesi, emperyalist saldırganlığın merkezi ABD’de seçmenler, ülkeyi önümüzdeki dört yıl boyunca yönetecek başkanın yanı sıra, 435 üyeli Temsilciler Meclisi’nin tamamı ve 100 üyeli Senato’nun 35 üyesi için de oy kullandılar. Bütün kapitalist ülkelerde olduğu gibi ABD’de de seçmenler, “demokrasi” oyununun bir parçası olarak, ülkenin dört yıl boyunca hangi düzen partisi tarafından yönetileceğini belirlemek için bir kez daha sandık başına gittiler.

Seçim gecesi geç saatlerde açıklama yapan Biden, postayla gönderilen oyların henüz sayılmaya başladığını, kesin sonuçların açıklanmasının zaman alacağını söyledi. Trump ise henüz bütün oylar sayılmadan “Bu seçimi kazandık. Şimdi tek yapılması gereken şey, seçimin dürüstlüğü’nün sağlanması. Ciddi bir hileden bahsediyorum. Yüksek Mahkeme’ye başvuracağız ve oy sayımının durdurulmasını talep edeceğiz. Kazanacağız ve bana sorsanız zaten kazandık” diyerek, kendisini seçimin galibi ilan etti. Bu açıklama, “demokrasinin beşiği” ABD’de her türlü kuralın ayaklar altına alınacağı bir seçim sürecinin yaşandığını gösteriyor.

Seçimlerin ön sürecinde Trump yönetimi, seçimleri kaybetse bile iktidarda kalmak için birçok hazırlık yapmıştı. Trump tarafından Yüksek Mahkemeye atanan Yargıç Amy Coney Barrett’in adaylığının kabul edilmesi, bu hazırlığın merkezinde yer almaktadır. ABD tarihinin en hızlı atanan Yüksek Mahkeme Yargıç unvanını kazanan Barrett görevine başlamış bulunuyor. Böylece Yüksek Mahkemedeki siyasi eğilim 5 muhafazakar yargıca karşı 3 liberal yargıç olarak şekillenmiş oldu. Muhafazakârlar Mahkeme Başkanı John Roberts’in da eklenmesiyle, 6’ya 3 gibi bir üstünlüğe sahipler. Seçimlerin bir kasa dönüşmesi ve son karar için Yüksek Mahkemenin devreye girmesi halinde, Barrett’in kritik bir rol oynayabileceği düşünülüyor.

Yüksek Mahkeme üyeleri, çekişmeli Wisconsin eyaletinin postayla seçim gününden önce gönderilen ancak 3 Kasım’dan sonra gelen oyların sayılmaya çağına hükmederek seçimlerde nasıl bir rol oynayacağını göstermiş oldu. Burada Yüksek Mahkeme’ye aday gösterdiği Yargıç Brett Kavanaugh, Trump’ın posta yoluyla oy kullanmanın hileye açık ol-

duğu iddiası üzerine, “Eyaletler, seçim gününden sonra posta yoluyla kullanılan binlerce oy pusulasının gelmesi ve potansiyel olarak seçimin sonuçlarını tersine çevirmesi durumunda ortaya çıkabilecek kaostan ve uygunsuzluk şüphelerinden kaçınmak istiyor.” diyerek, eğilimini baştan belli etti.

Trump, iktidarı elinde tutabilmek için, seçim öncesinde ve sonrasında sağcı faşist çeteleri kışkırttı ve kışkırtmaya devam ediyor. Michigan Valisi Whitmer’in kaçırıp öldürme planının ortaya çıkmasından yaklaşık üç hafta sonra, Trump, bu eyaletin başkenti Lansing’de bir miting düzenledi. Whitmer’in öldürülmesi planına değinen Trump, o valinin bir “sorun” olduğunu ilan ederek, faşist çetelere desteğini sunmuş oldu. Michigan’da da birçok polis şefi, seçim yerlerinde ateşli silahları yasaklayan eyalet emirlerini uygulamayacaklarını açıkladı.

Trump, Pennsylvania’daki mitinginde, Demokrat Partili Vali Wolf’u “sizi izliyoruz” diyerek tehdit etti. Ülke genelinde polisten gelen destekle övünen Trump, “Şunu söyleyebilirim ki, kolluk kuvvetleri Nevada’ya, Philadelphia’ya ve Pennsylvania’ya izliyorlar, çünkü bu eyaletlerde bir sürü tuhaf şey var... Kuzey Carolina’ya izli-

yoruz, Michigan’ı izliyoruz.” diyerek tehditlerini sürdürmeye devam etti.

ABD başkanlık seçimi görülmemiş bir ekonomik ve siyasi kriz ortamında gerçekleşti. Bugüne kadar 235 bin Amerikalının canına mal olan koronavirüs pandemisi, rekor seviyede yeni vaka sayılarıyla hızla genişliyor. 30 milyondan fazla insan işsiz, açlık, yoksulluk ve evsizlik tehlikesiyle karşı karşıya. Milyonlarca işçi ve emekçi ağır bir sefalet içerisinde yaşarken, seçim kampanyalarına bir milyar dolardan fazla para harcadı.

İşçi ve emekçileri saran bu felaketlerden birinci dereceden sorumlu olan Trump, seçime milyonlar yatırarak, mahkemeleri ele geçirerek, kolluk güçleri ve faşist çeteleri sokaklara salarak, seçim sonuçlarını tanımayacağını ilan ederek egemenliğini sürdürmek istiyor.

Seçime giden günlerde sağcı faşist milislerin oylama sırasında ve sonrasında saldırı düzenleyebileceği korkusu büyümüştü. Bu nedenle birkaç eyalet valisi Ulusal Muhafızları seferber etti. Oregon eyaletinde Portland şehri çevresinde üç gün olağanüstü hal ilan edildi. Washington Post 31 Ekim’de, Ulusal Muhafızların muhtemel bir ayaklanmaya karşı koymak

için Eylül ayı gibi erken bir tarihte 600 kişilik özel bir birim kurduğunu bildirdi. Seçimlerden bir gün önce de Massachusetts’ta Cumhuriyetçi Vali, Ulusal Muhafızların bin üyesini hazırda beklettiğini açıkladı, vb...

Sermayenin farklı kliklerini temsil eden Trump ile Biden arasındaki seçim kavgasından emekçilerin çıkarına bir sonuç çıkmayacağı açıktır. Onlar, düzen partilerinin temsilcileri olarak, işçi ve emekçilerin, dünyanın mazlum halklarının baş düşmanı olan ABD emperyalizmine hizmet etmek için yarışmaktadırlar. Başta ABD’de olmak üzere dünyanın birçok ülkesindeki sol liberallerin “kötünün iyisi” mantığı ile Trump’ın ırkçı faşist tutumu karşısında Biden’i alternatif olarak göstermeleri, tam bir ilkesizliktir.

Seçimlerin nasıl sonuçlanacağından bağımsız olarak ABD emperyalizmi, ona nefes aldırılmayan krizlerin faturasını emekçilere ödetmek için, kapitalist dünyada onun egemenliğini sarsan rakiplerini etkisizleştirmek için her zamankinden daha fazla saldırganlaşacaktır. Bu nedenle, onun adına kimin iktidarda olduğunun esasa ilişkin bir önemi yoktur.

Tırmanan pandemi ve sözde tedbirler

C. Ozan

Mart ayında baş gösteren pandemi, ilk önlemlerin ardından kısmen kontrol altına alındı. Burjuva hükümetler turizm gelirlerini ve ekonomik kaygıları toplum sağlığına tercih ettikleri için, sonbahar aylarında pandemi hızla tırmanışa geçti.

Son verilere göre, dünyada 50 milyona yakın pozitif vaka/hasta var. Bugüne kadar kadar 1 milyon 208 bin kişinin hayatını kaybettiği belirtiliyor. Vaka ve ölüm sayısı bakımından başı ABD çekiyor. İkinci sıradaki Hindistan'ı Brezilya, Rusya ve Fransa takip ediyor. Avrupa'da başı Fransa çekerken, Almanya dünyada 15. sırada.

Kapitalist metropollerde durum bu iken, diğer ülkelerin hükümetleri pandemi önlemleri konusundaki başarısızlıklarını "kaynak yetersizliği" veya "az gelişmişlik"le açıklayabiliyorlar. Oysa, ABD ve Batı Avrupa başta olmak üzere gelişmiş kapitalist ülkelerde de durum farklı değil. Sorun kaynak yetersizliği değil, kimler tarafından, nasıl ve ne için harcandığı. Bu bağlamda Avrupa ve dünyanın en zengin ülkelerinden biri olan Almanya'nın soruna yaklaşımı yeterli bir fikir veriyor.

PANDEMİ GERÇEK, ÖNLEMLER SAHTE

Dünyada Almanya'nın pandemi ile mücadelede "başarılı" bir ülke olduğuna dair ortak bir kanaat var. Bunun tamamen asılsız olduğu söylenemezse de gerçeği tam olarak yansıtmıyor.

Kuşkusuz Almanya, güçlü ekonomisi ve teknik altyapısıyla bir Türkiye, Yunanistan veya İspanya değil. Dolayısıyla kendisinden çok daha geri ülkelere göre, pandemiyle daha ileriden mücadele etmiş olması doğaldır. Her ülkeyi kendi standartları üzerinden değerlendirmek gerekir. Almanya'nın rahatlığı, sahip olduğu devasa maddi zenginliklere dayanıyor. Yanı sıra oturmuş kurumsal yapısı, sınıflar arasında belli ölçülerde hala korunan dengeler vb. etkenler de alınan tedbirlerin "başarılı" görünmesinde rol oynuyor. Var olan sosyal olanaklar ve bazı sosyal güvenceler sayesinde insanlar henüz tam bir mağduriyet yaşamıyorlar.

Fakat bu aynı "başarılı" Almanya, pandemiyle mücadelede önemli olan maskeyi vatandaşlarına bedava dağıtmıyor mesela. İhtiyaca göre yaygın, sistematik ve parasız bir test uygulaması yok.

Çok zorunlu durumlar dışında, testler para karşılığı yapılıyor.

Hızla yükselen ikinci dalgadan dolayı günlük vaka ve ölüm sayıları, başlangıçtaki en yüksek seviyeyi çoktan geçti. Fakat koparılan gürültüye ve "Lockdown" uyarılarına rağmen, bazı önlemler sertleştirilse bile, tam bir karantinadan söz etmemeye özen gösteriyorlar. Birincisinden daha tehlikeli olduğu söylenen ikinci dalgaya karşı alınan önlemler, ilkinde alınan önlemlere kıyasla daha sınırlı bir alanı kapsıyor ve yer yer daha esnek.

Getirilen yeni önlemlere göre, restoranlar, kafeler, bar ve diskotekler, oteller, sinemalar, tiyatrolar vs. Kasım ayının sonuna kadar kapalı kalacak. Fakat fabrikalar, mağazalar, marketler, kuaförler, hava alanları, kamu binaları, çocuk parkları açık tutuluyor. Üniversiteler uzun süre kapalı kaldıktan sonra açılırken, ilk dalgada bir süreliğine kapatılan anaokulları ile diğer okullar da açık kalacak.

Maske ve sosyal mesafe virüsten korunmanın ilk iki şartı olarak sunuluyor. Fakat eczane kuyruğunda özenle korunan mesafe, biraz sonra binilen tramvay, tren, uçakta veya işyerinde anlamını bir anda yitiriyor.

Bu tablo, alınan önlemlerin aslında ne kadar göstermelik, tutarsız ve bütünlükten yoksun olduğunu gösteriyor. Almanya ve diğer Avrupa ülkelerinde alınan tüm önlemler sömürü çarklarının dönmeye devam etmesine endekslidir. İnsan ve toplum sağlığının değil karın esas alındığı bir sistemde pandemiye önlemek mümkün değildir. Esas kaygı bu olunca, alınan önlemlerin palyatif, tutarsız, göstermelik ve ikiyüzlü olması kaçınılmazdır. Üst üste yapılan toplantı ve zirvelerde

sıralanan yapılması gerekenler, "ama ekonomimizi korumak birinci önceliğimizdir" cümlesiyle sona eriyor. Böylece tüm sayılanlar boşa düşürülüyor.

Gerçek şu ki, insanlar korona canavarıyla baş başa bırakılmış durumda. Kapitalist devletler üzerine düşeni yapmaktan çok, her şeyi bireysel tedbirlere indiriyorlar. Alınan önlemler, pandemiye yenmeye değil büyük tekellerin karlarını güvencelemeye ve sağlık sisteminin çökmesini engellemeye odaklanıyor. Hastanelerdeki yığılmayı önlemek veya korona servisleri açmak adına, acil bazı ameliyatlara bile ertelenerek, fatura yine emekçiye çıkarılıyor.

İşyerlerinde, okullarda hastalananlar evlerinde karantinaya alınıyor, diğerleri devam ediyor. Oysa Robert Koch Enstitüsü'nün raporlarına göre, en çok yayılma işyerleri üzerinden gerçekleşiyor. Zaten aldıkları önlemlerin sonuç alıcı olmadığını bildikleri için, daha ilk dalga kısmen kontrol altına alındığında, hemen ikinci dalgadan bahsetmeye başlamışlardı.

Korona karşısında toplumun kaderine terkedilmesi ile ilgili "sürü bağışıklığı" terimi kullanılıyor. Aslında bu terim de yaşanan durumu tam karşılamıyor. Çünkü "sürü bağışıklığı", salgın hastalıklara karşı kullanılan bilimsel bir yöntemdir. Ölüm risk grubunda olmayan insanlara hastalığın bulaşmasına izin vererek, bu insanların bağışıklık kazanması sağlanır ve tedavi için bundan faydalanılır. Ne var ki, korona geçiren insanların bağışıklık kazanmadıkları ve tekrar hastalanabildikleri tespit edildi. Bu durumda yapılan "sürü bağışıklığı"ndan çok, Darwin'in "doğal seleksiyon" teorisine denk düşüyor. Zira bu teoriye göre, doğada en güçlüler, ko-

şullara uyum sağlayanlar ayakta kalırken, en zayıflar elenir. Kapitalizm insanlığa orman kanunlarını dayatıyor. Ölen ölür, kalan sağlarla yola devam edilir.

EMEKLİLER İÇİN FELAKET, KAPİTALİSTLER İÇİN FIRSAT!

Kapitalizm bir fırsatlar sistemidir. İnsanlığın ezici çoğunluğu için bir felaket anlamına gelen pandemi, savaş veya doğal afetleri kendisi için fırsata çevirmekte ustadır. Pandemi sürecinde buna bir kez daha tanık olduk.

Her şeyden önce, sözüm ona pandemiye önlemek adına açılan milyarlarca Euro'luk "kurtarma" paketleri emekçilere değil, kapitalist tekellerin kasalarına akıtıldı. Bu milyarlık fonlar, emekçilerden kesilen paralardan oluşan sosyal kasaların boşaltılması yoluyla sağlandı.

Kuşkusuz pandemi kapitalist sistemin çarklarına da çomak soktu. Bütün veriler, kapitalist ekonominin küresel ölçekte ciddi bir daralma yaşadığını ortaya koyuyor. Fakat sınıflı toplum gerçeğinde, kapitalistlerin kardan zararı ile emekçinin zararı arasında uçurum var. Kaldı ki, her kapitalist de zarar etmiş değil. Bu süreçte hızla palazlanarak sermayesini kat kat artıran kapitalistlerin sayısı az değil.

Bu arada sermaye sınıfı "normal" zamanda yapamadıklarını pandeminin sağladığı "elverişli" koşullarda yapmaya başladı. Öncelikle "iş güvencesi" veya işten atmaları önlemek adına gündeme getirilen kısa çalışma sistemi ile kapitalistler işçi masraflarından kurtarılırken, emekçiler ciddi ücret kaybına uğratıldılar. Emekçilerin maaşlarında yüzde 20-40 oranında eksilme oldu. Buna karşılık, işçi

çıkarmama sözüyle milyarları kasalarına indiren Lufthansa gibi şirketler, parayı aldıktan sonra binlerce işçiyi çıkaracaklarını ilan ettiler.

İşçilere, çalışma saatleri, vardiyalar, işyeri yasaları ve çalışma koşulları üzerinden esnek çalışmanın her türlü dayatılıyor. Daha az insana daha çok iş yaptırılarak, sömürü yoğunlaştırılıp kar oranları artırılıyor.

Başta otomotiv sektörü olmak üzere, karbon emisyonunu azaltma, "dijital dönüşüm", elektrikli araba, küçülmeye gitme, üretimi dönüştürme vb. uygulamalarla yüzbinlerce insanın işine son verilmesi planlanıyor.

İşçi azaltmanın bir başka yolu ise paralı çıkışlar. Bununla, özellikle eski "pahalı" işçileri tasfiye etmek amaçlanıyor. İşçiler arasında korku yaymak için, atılacak kişi sayısını yüksek göstermekten kapanma senaryolarına kadar her türlü yöntem kullanılıyor.

Pandemiyi fırsata çevirip eski işçilerden kurtulan şirketler, şimdiden taşeron firmalardan işçi almaya başladılar. Böylece taşeronlaştırmanın daha da yaygınlaştırılmasının yolu açıldı.

Genç işçilerin meslek yapma olanakları son derece kısıtlandı. Salgın öncesi gençlere meslek yaptıran binlerce firma, pandemiden dolayı bu uygulamaya son verdiler. Böylece on binlerce genç işsizliğin ve yoksulluğun kucağına atılıyor.

Başta metal ve kimya sektörleri olmak üzere, bu süreçte gündeme gelen toplu iş sözleşmeleri sıfır zamlarla imzalanarak, emekçiler ciddi kayıplara uğratıldı. Sağlıkçılar, eğitmenler gibi meslek gruplarının da içinde bulunduğu milyonlarca kamu çalışanına zam vermemek için bin dereden su getiriyorlar. Kamu çalışanlarının %4,8'lik zam talebi üç turdur geri çevriliyor.

Bu arada "home office", "dijital dönüşüm" adı altında karı artırmaya yönelik uygulamalar giderek yaygınlık kazanıyor. Noel parası, tatil parası, işletme emekliliği, her türlü mesailer vb. için yapılan ödemeleri de kaldırmaya dönük hazırlıklar var.

Her kriz döneminde yaşanan iflaslar, emekçilerin hanesine işsizlik olarak yazılırken, sermayenin daha da merkezileşmesini sağlıyor. Şimdiden iflas bildirmek için sıraya giren irili ufaklı binlerce firma, 2021'in sonuna kadar uzatılan "kısa çalışma ödeneği'nin sona ermesini bekliyor.

Sermaye devleti, kapitalist tekelleri ihya etmek amacıyla boşalttığı sosyal kasaları, dolaylı ve dolaysız vergileri, cezaları ve ihtiyaç maddelerinin fiyatlarını artırarak doldurmaya çalışıyor. Kapitalistlerin başlattığı soygunu sermaye devleti tamamlıyor.

Özcesi, krizi derinleştiren pandemi

kapitalistler için yeni fırsatlar yaratırken, emekçiler için daha fazla sömürü, daha fazla işsizlik, daha fazla yoksulluk anlamına geliyor.

SIYASAL GERİCİLİK VE İRKCİLİĞİN BAHANESİ

Her krizin kaçınılmaz sonuçlarından biri, artan siyasal gericilik, baskı ve şiddet olmaktadır.

Pandemi bahanesiyle hak aramaya yönelik ciddi kısıtlamalar getirildi. Başta 1 Mayıs olmak üzere, onlarca gösteri ve miting yasaklandı veya sınırlandırıldı. Kimisi polisin saldırılarına maruz kaldı.

Toplumun izlenmesi ve dinlenmesi konusunda yeni adımlar atılıyor. Almanya'da en son yapılan değişiklikte Whatsapp yazışmalarının okunması öndeki yasal engel kaldırıldı. Polis şiddeti ve ırkçı saldırılarda ciddi bir artış yaşanıyor. Adım adım polis devleti tahkim ediliyor.

Pandemi bahanesiyle Alman ordusunun tekrar sokaklarda görünmesi meşrulaştırıldı. İkinci dalgayla birlikte, gittikçe daha fazla asker kontrol, test yapma, insanlara yardım veya güvenlik gerekçesiyle sokaklarda boy göstermeye başladı.

Alman devletinin tutarsız ve ikiyüzlü önlemlerinden güç alan ırkçı-faşistler, "aykırı düşünenler" adı altında, korona önlemleri karşıtı gösteriler yapıyorlar. Bazı komplo teorilerinin arkasına saklanan ve sözüm ona temel haklardan ve "özgürlükten" dem vuran bu çeteler, yaşananlara tepki duyan bazı emekçileri de ırkçı emellerine alet etmek istiyorlar.

On yıllardır, mücadelelerle kazanılmış demokratik haklar ortadan kaldırılıp, adım adım polis devleti uygulamaları hayata geçirilirken, buna tam destek veren faşistlerin "özgürlükten" bahsetmeleri tam bir arsızlıktır. Sermaye devletinin korona tedbirleri ne kadar ikiyüzlü ise, bunların "özgürlük" talebi de o kadar sahtedir. Bunların toplumda bir karşılığı ve itibarı da yoktur. Fakat önümüzdeki dönemde özellikle küçük burjuva esnaf kesiminde artması beklenen iflaslar ile yerli emekçilerin saflarında artan işsizlik ve gelecek kaygısının beslediği tepkilerin bunların açtığı bu tür kanallara akma tehlikesi de var. Dolayısıyla bunların faşist yüzlerini teşhir etmek, yaptıkları gösterilere karşı gösteriler düzenlemek önem taşıyor.

Korona pandemisi, kapitalist sistemin özellikle toplum sağlığı konusundaki ikiyüzlü ve emekçi düşmanı karakterini tüm çıplaklığıyla gözler önüne sererken, aynı zamanda sistemin teşhiri konusunda muazzam olanaklar sunuyor. Bu olanakları sınıf mücadelesinin, devrim ve sosyalizm kavgasının manivelalarına dönüştürme sorumluluğu ise komünistlerin ve devrimci güçlerin omuzlarındadır.

Jeremy Corbyn'in üyeliği askıya alındı

İngiltere'de Eşitlik ve İnsan Hakları Komisyonu (EHRC) tarafından hazırlanan bir raporda, İngiltere İşçi Partisi'nin eski lideri Corbyn'in, başkanlığı boyunca antisemit yaklaşımlara müdahale etmediği iddia edildi.

Bunun üzerine İşçi Partisi'nden yapılan açıklamada, Corbyn hakkında soruşturma açıldığı, soruşturma tamamlanana kadar parti üyeliğinin askıya alındığı belirtildi.

Partinin "sol kanadı", Corbyn'i hedef alan saldırının siyonizm karşıtı duruşundan kaynaklandığını vurguluyor.

Karara tepki gösteren Corbyn, yapılanı "siyasi müdahale" olarak niteledi. Yaptığı açıklamada, "Üyeliğimin askıya alınmasına ve siyasi müdahaleye kuvvetle itiraz edeceğim ve her türlü ırkçılığa karşı sıfır tolerans politikasını desteklemeye devam edeceğim" dedi. Parti içinde anti semit yaklaşımlara karşı "ben ve ekibim süreci engellemek bir yana, hızlandırmak için çalıştık" diyerek, partideki "Yahudi düşmanlığı" seviyesinin siyasi nedenlerle abartıldığını söyledi.

Corbyn'in ardından Nisan 2020'de partinin başına geçen Keir Starmer, "rapordaki tavsiyeler yeni yılda mümkün olan en kısa zamanda yerine getirilecek ve İşçi Partisi'ndeki kültür değişecek" diyerek partideki sol kanadı hedef aldı. Corbyn'in üyeliğini askıya alarak siyonist lobiyi ve sermayeye mesaj veren Starmer, "bana güvenin, size istediğiniz gibi hizmet ederim" demiş oldu.

Corbyn, siyonist İsrail rejimine karşı tavırla biliniyor. İktidara gelirse Filistin devletini tanıyacağını söyleyen Corbyn, İsrail'in Filistinlilere yönelik insanlık dışı saldırılarına hep karşı çıkmış, açıklamalar yapmıştı.

2015'ten 2020'ye kadar partinin başkanı olan Corbyn, 2019'da genel seçimi kaybettikten sonra parti liderliğinden ayrılmak istediğini açıklamış, Nisan 2020'de liderliği Starmer'e devretmişti.

CORBYN NEDEN HEDEF ALINDI?

Irak'ın emperyalist ordular tarafından işgaline karşı çıkan Corbyn, 2003'te

2 milyonu aşkın kişinin Londra'da işgali protesto etmesinde rol oynamıştır. Partinin sol kanadının en bilindik simasıdır. Sermayenin hizmetindeki İşçi Partisi'nin içinden yükselen duyarlı bir sestir. Partideki kısmi ilerici damarın en etkili ismidir. Filistin'deki siyonist saldırılardan George Floyd'un katledilmesine kadar, her türlü ırkçılığı karşı çıkmasıyla tanınmaktadır.

ABD ve Trump yönetiminin Mayıs 2018'de İran'la varılan nükleer anlaşmadan çekilmesi, Trump'ın Brexit üzerinden İngiltere'nin iç işlerine müdahil olması Corbyn tarafından sert tepkiyle karşılanmıştır.

Geçmişte İngiltere'nin İrlanda politikasına karşı çıkması ve İngiliz işgalcilerinin gerçekleştirdiği katliamları eleştirmesi, İngiliz sermayesinin ve siyonist lobilerin kara listesinde yer almasına neden olmuştu.

İsrail'in saldırganlığı karşısında Corbyn'in Filistinlilerin haklarını savunması, iktidara geldiğinde Filistin devletini tanıyacağını açıklaması, İngiltere'de siyonist lobinin ve sermayenin hedefi olmasına yetti.

Corbyn'e yönelik kara propagandanın bir yanını bunlar, esas yanını ise sermayenin gelecek hesapları oluşturuyor.

2019 seçimlerinde Brexit üzerinden İngiltere'de iktidara gelmeyi başaran Boris Johnson, sermayeye "İngiltere'yi sorunsuz ve kısa zamanda AB'den çıkarma ve her türlü hizmeti görme" sözü vermişti. Ancak geçen zamanda Brexit Johnson'un ayağına dolandı. Verdiği sözü yerine getiremedi, sermayenin beklentilerine cevap veremedi. Bu gelişmeler, Covid-19 salgınında halk sağlığını hiçe sayan tutumu ile birleşince, Johnson ve partisinin yıpranmasına ve kitleler nezdinde teşhir olmasına yol açtı.

Bu nedenle sermaye yeni bir yüze ve yeni bir siyasi seçeneğe ihtiyaç duyuyor. Corbyn'i anti semit diye yaftalayıp partiden ihraç etmekle, hem siyonist lobiyi hem de sermayeyi arkasına alabileceğini var sayan İşçi Partisi ve şefi, siyonistler ve sermaye için "en iyi" aday olarak göz doldurmaya çalışıyor.

*Büyük Sosyalist Ekim Devrimi
103. yılında...*

**İşçi sınıfına ve
ezilen halklara
yol gösteriyor!**

